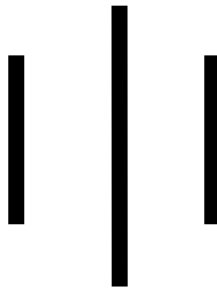

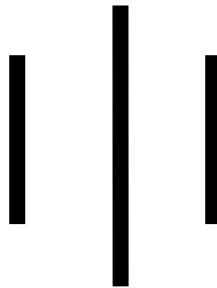
आमचोक गाउँपालिकाको

गाउँसभाको २० औं अधिवेशनमा गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री अशोक राईज्यूले प्रस्तुत गर्नु भएको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, २०८३।०८४

गाउँसभामा पेश भएको मिति: २०८३।०३।१०

पारित मिति: २०८३।०३।२७

आमचोक गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बालंखा, भोजपुर
कोशी प्रदेश, नेपाल

उपाध्यक्षज्यू,

उपस्थित गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू,

आमन्त्रित अतिथिगण, पत्रकार, राष्ट्रसेवक कर्मचारी,

नेपाली जनताहरूको अथक प्रयास, संघर्ष र बलिदानको बलमा २४० वर्ष पुरानो केन्द्रिकृत एकात्मक राजतन्त्रको अन्त्य गर्दै वि.सं. २०६५ जेष्ठ १५ गते नेपालमा गणतन्त्र स्थापना भयो। तत्पश्चात वि.सं. २०७२ असोज ३ गते नेपालको संविधान जारी भयो। नेपालको संविधानको धारा ५६ बमोजिम तीन तहको सरकारको व्यवस्था भएसँगै वि.सं. २०७३ फाल्गुन २६ गते आमचोक गाउँपालिकाको स्थापना भयो। तत्पश्चात २०७४ सालमा ऐतिहासिक स्थानीय तहको पहिलो निर्वाचन सम्पन्न भई आमचोक गाउँपालिकाको सफल अनि स्वर्णीम पहिलो कार्यकाल पुरा भइ सकेको छ। २०७९ बैशाख ३० गते स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचन सम्पन्न भई हामी गाउँपालिका स्थापना र गठन पछिको गाउँ सभाको २० औं अधिवेशन तथा दोस्रो स्थानीय तहको निर्वाचन पछिको गाउँसभाको आठौं अधिवेशनमा उपस्थित छौं। आमचोक गाउँपालिकाको यस सम्मानित गाउँसभाको २० औं अधिवेशनमा अध्यक्षको जिम्मेवारीबाट गाउँपालिकाको आ.व. २०८३/०८४ को वार्षिक नीति कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा म आफूलाई गौरवान्वित ठानेको छु।

नेपाली जनता माथि युगौ देखि भएको विद्यमान विभेद, अन्याय, अत्याचार र असमानताको समुल अन्त्यको खातिर सार्वभौम नेपाली जनताले २००७ साल वरिपरी देखि यता गरेको गौरवपूर्ण आन्दोलनहरू; जहानिया राणा शासन विरुद्धको क्रान्ति, निरडकुश पञ्चायत विरुद्धको आन्दोलन, १० वर्षे जनयुद्ध, १९ दिने जनआन्दोलन, जनजाती मधेश थरुहट दलित महिला तथा आम सचेत नेपाली नागरिकहरूको आन्दोलन, सुशासन, लोकतन्त्र र विकासको लागि भनेर गरिएको २०८२ भदौ २३ र २४ को युवा पुस्ताको बिद्रोह लगायत आन्दोलनहरूको दौरानमा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान गर्नुहुने महान शहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। जसमध्ये यसै गाउँपालिकाका महान सहिदहरू कविता राई (गोमा), इन्द्र श्रेष्ठ (अग्नी) र केवल मगरलाई उच्च सम्मान र स्मरण गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। घाइते अपाङ्गता र वेपत्ता योद्धाहरू प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै सम्पूर्ण शहिद परिवारजन प्रति गहिरो सहानुभूति प्रकट गर्दछु। साथै राष्ट्र, राष्ट्रियता, स्वाधिनता, विकास र परिवर्तनको निम्ती महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउनुहुने सम्पूर्ण अग्रज व्यक्ति व्यक्तित्वहरू प्रति सम्मान व्यक्त गर्दछु।

सभाका सदस्यज्यू तथा अतिथि गण,

सभ्य समाज निर्माणका लागि सभ्य नागरिक जरुरी हुन्छ। सभ्य नागरिक बिना सभ्य समाजको कल्पना गर्न पनि सकिन्दैन। यो सत्य हो; समाज र देशको नेतृत्व ईमानदार भएन भने देश र नागरिकले दुःख पाउछ। यो पनि सत्य हो; नागरिक सभ्य र अनुशासित भएन भने पनि देश र समाजले दुःख हैरानी पाउछ। आज नेपाली समाज लगभग बाटो बिराएको (Track out) अवस्थामा छ। समाधानको लागि बिरोध नभएर बिरोधको लागि बिरोध गर्दै सस्तो लोकप्रियताको लागि अरुलाई गालि गलौज गर्ने, कसैले कसैको आत्मसम्मान नगर्ने, कसैले कसैको सह-अस्तित्वलाई नस्विकार्ने, अपरिपक्व र उच्छृङ्खल क्रियाकलाप, अग्रजहरूको योगदानलाई अवमूल्यन, विगतमा केही पनि काम भएको छैन भन्ने भाष्य निर्माण, निराशा, कुण्ठा र प्रतिशोधले सङ्क्रमित

आजको यो समाजलाई लयमा ल्याउन हाम्रो मुख्य कार्यजिम्मेवारी र चुनौती हुन सक्छ। यसो हुनुमा सबैको साना ठुला कमीकमजोरी रहेनै। मुलतः नेतृत्वको स्वेच्छाचारी कार्यशैली, जनउत्तरदायित्वको अभाव, सिमित स्वार्थ, पद-प्रतिष्ठा र साधन-स्रोत माथिको अनावश्यक मोह, सुशासन कायम हुन नसक्नु, नागरिकको जीवनमा खास परिवर्तन नहुनु यसका कारक पक्षहरू हुन्। तर यति मात्र कारक पक्ष भने होईन। आन्तरिक तथा बाह्य शक्ति केन्द्रको चलखेल, विश्व भुराजनीतिक प्रभाव, दलाल पूँजीवादको सङ्क्रमण, फुटाउ र शासन गरको षड्यन्त्रकारी नीति, उपभोक्तावादी-लोकप्रियतावादी र व्यक्तिवादी प्रवृत्ति चरम हावी हुनु, समाजवादी उत्पादन, वितरण र अर्थ व्यवस्था कमजोरी बनाईनु, देशको शिक्षा नीति र पाठ्यक्रममा रहेको समस्या, लगायत सूचना प्रविधी, कृत्रिम बौद्धिकता (AI) र सामाजिक सञ्जालको गलत प्रयोग पनि मुख्य कारक पक्ष हुन्। सायद यिनै समस्या र कमजोरीको योगफल आफैले आफ्नो देश जलाउनु होला, आफ्नो देशको गौरवपूर्ण सम्पदाहरू जलाएर खरानी बनाउनु होला। तेसैको योगफल होला एक नेपालीको प्रगतिमा अर्को नेपाली असहिष्णु बन्नु होला, अग्रजहरूले गरेको सकारात्मक काम र प्रयासलाई पुरानो भन्ने उपमा दिदै अवमूल्यन गर्नु होला, पुराना सबै वेठिक नयाँ सबै ठिक भन्ने भाष्य निर्माण हुनु होला, देश जेसुकै होस म भए भइहाल्छ भन्ने भावना छिटफुट रुपमा देखा पर्नु होला ।

लोकतन्त्र, बहुलवाद र समाजवादमा विश्वास राख्ने देशभक्तहरू राष्ट्रियता, स्वतन्त्रता र सुशासनको पक्षमा भएको सबै खाले आन्दोलन र संघर्षहरूको पुर्ण समर्थन गर्दछ तर यस प्रकारको राष्ट्रघाती र जनविरोधी निर्णय र गतिविधिको विरुद्धमा सशक्त प्रतिरोध गर्ने छन्। राष्ट्रको गौरवपूर्ण सम्पदाहरू जलाएर खरानी बनाउने, व्यक्तिको नीजि जीवन र सम्पत्ति नष्ट गर्ने, जनताको जीवन दैनिकी र सुरक्षासँग जोडिएको सरकारी निकाय र व्यवसायिक संस्थाहरू तोडफोड र आगजनी गर्ने जस्ता लक्ष्यहीन उच्छृंखल घटनाको भण्डाफोर गर्दै जनतालाई सुसूचित गराइ नै रहनेछन्। अहिले नहोला तर इतिहासको कुनै कालखण्डमा जनताको कठघरामा उभिने नै छन्। त्यस बेला भनिनेछ; यो देश गरिबको पनि हो, यो देश सुकुम्बासीको पनि हो, यो देश श्रमिक मजदुरको पनि हो, पिछडिएका वर्ग समुदायको पनि हो न कि उच्च सम्भ्रान्त वर्गको मात्र। तर त्यसबेला समयले निकै छोटिसकेको हुनेछ। निकै ढिलो भइसकेको हुनेछ।

हो हामीले चाहे जति, चाहे जस्तो हुन सकेको छैन। हाम्रा आवश्यकता र मागहरू सबै पुरा भएका छैनन्। हाम्रा चाहना त विकसित मुलुक र समाज जस्तै हुने हो। तर हिजो भन्दा आज केही भएकै छ, आज भन्दा भोलि केही हुने नै छ। हामी धेरै निरास नबनौं। हाम्रै जीवन हो ढाकर र तोक्मा सँग बाचेको। आज सडक सञ्जालको विस्तार र यातायात सेवामा त्यो कहिल्यै नफर्कने इतिहास बनेको छ। हाम्रै जीवन हो तराई देखि ल्याएको मट्टितेल र टुकीमा रातहरू बिताएको, तर आज नेपालको ९९ प्रतिशत घर परिवारहरूमा बिजुली बत्ती पुगेकोछ। हाम्रै जीवन हो विद्यालय नभएर पढ्न मन हुँदा हुँदै बाउ-आमाले पढाउन नसकेको, तर आज गाउँ गाउँमा विद्यालयको पहुँच पुगेको छ। हाम्रै जीवन हो अस्पताल पुग्न त के हेर्न सम्म नपाई रोगले छटपटिदै मरेको। तर आज गाउँ गाउँमा स्वास्थ्य सेवा छ थोरै टाढा गए विशिष्ट स्वास्थ्य सेवा पाईरहेका छौं। हामी नै हैन महिलाहरू! हिजो चुलो र चौका, घास र दाउरा गर्दै घर बाट बाहिर निस्कन नसकेको? हामी नै हैन कथित सानो जातीहरू! समानताको कुरा त परै जाओस ठुला जाती भन्नेहरू बाटोमा हिडदा पनि बाटो मुनि लुक्नु पर्ने? तर आज हामी महिला, दलित, पिछडिएको वर्ग समुदाय कहाँ छौं? र हिजो कहाँ थियौं? के यो केही पनि नभएको हो? हो, हिजो हाम्रो आवश्यकता फिते चप्पल थियो आज पल्सर

मोटरसाइकल भएको। हिजो हाम्रो आवश्यकता दुई छाक खोले भातको थियो आज मःम र फ्राई राइसको भएको छ। हिजो नुनको आवश्यकता थियो आज सुनको आवश्यकता छ। हिजो मृत्युको खबर सुनाउन दुई दिन हिडेर टेलिफोन गर्न जाने बाटो खर्चको आवश्यकता थियो आज एन्ड्रोइड स्मार्ट मोबाइलको आवश्यकता छ। यस्तै हो मान्छे जातिको आवश्यकता र समस्या विभिन्न तह तहका हुने रहेछन् अनन्त काल सम्म। तर फेरी पनि जहाँ समस्या, आवश्यकता र असन्तुष्टी हुन्छन् त्यहा द्वन्द्व र बिद्रोह हुन्छ जसले नयाँ वस्तुको सृजना र आविष्कार गर्दछ। त्यसैले यसलाई सकारात्मक दृष्टिले नै हेर्न पर्दछ।

विगत दश वर्ष अगाडी र हाललाई केही तुलाना गरेर हेर्दा। दश वर्ष अगाडी नेपालको मानव विकास सूचकांक (HDI) ०.५७४ थियो हाल वृद्धि भएर ०.६२२ भएको छ। यो वृद्धिदर निकै ठुलो उपलब्धी हो। दश वर्ष अगाडी हाम्रो प्रति व्यक्ति आम्दानी ८७५ अमेरिकी डलर थियो हाल वृद्धि भई १५३५ अमेरिकी डलर पुगेको छ। दश वर्ष अगाडी हाम्रो सरदर आयु ६८ वर्ष थियो हाल वृद्धि भई ७१ वर्ष पुगेको छ। दश वर्ष अगाडी मातृ मृत्युदर प्रति एक लाख बराबर २४० जना थियो हाल घटेर १५१ जनामा झरेको छ भने बाल मृत्युदर प्रति एक लाख शिशुको जन्म बराबर ३२०० जनाको मृत्यु हुने गथ्यो तर हाल घटेर २७०० जनामा झरेको छ। दश वर्ष अगाडी हाम्रो साक्षरता दर ६६ प्रतिशत थियो हाल बढेर ७६ प्रतिशत पुगेको छ। दश वर्ष अगाडी ६२ प्रतिशत नेपाली मात्र विद्युत सेवाको पहुचमा थियो तर हाल ९९ प्रतिशत नेपाली विद्युतको पहुचमा छन्। दश वर्ष अगाडी ८५ प्रतिशत नेपाली आधारभुत खानेपानी पहुँचमा थिए हाल वृद्धि भई ९७ प्रतिशत पुगेको छ। हाम्रो देशको निरपेक्ष गरिवी दर र बहुआयामिक गरिवी दर विगत दश वर्ष अगाडी र हालको तुलना गर्दा निकै सुधार भएको देखिन्छ।

आमचोक गाउँपालिकामा पनि विगत दश वर्ष र हाल लाई तुलना गर्दा उल्लेख्य सुधार भएको पाईन्छ। आज सडक सञ्जाल टोल टोलमा पुगेको छ। सडक पहुँच देखि आधा घण्टा भन्दा बढी पैदल हिड्न सायद कही कसैलाई पर्दैन होला। यद्यपी अझ दीगो भरपर्दो र व्यवस्थित बनाउन बाँकी छ। डाक्टर सहितको स्वास्थ्य परामर्श सेवा र ल्याब परीक्षण सहितको उपचार सामान्यतया: आमचोक मै उपलब्ध छ। आधारभुत खानेपानी सेवा सबैमा पुर्याउने लक्ष्य छ, सायद छिट्टै पुरा हुनेछ। कृषि उत्पादन र कृषि रोजगारी प्रवर्द्धनको लागि विभिन्न प्रकारका अनुदान र सहायता कार्यक्रम चलेकै छ। यसको उपलब्धी छिटपुट देखापर्न थालेको छ। आमचोकको लगभग ६० प्रतिशत जनसंख्या विद्युतको पहुँचमा छ यस वर्ष भित्र शतप्रतिशत पुर्याउने लक्ष्य र संभावना प्रचुर छ। आमचोकका कोही पनि नागरिक दुर्घटना, आगलागी, बाढी पहिरो, आपत-विपद, दुःख-विमार, रोगब्याधी, महामारी र अप्ठ्यारोमा परेको बेला नजिकको सरकार छ भन्ने अनुभूति दिलाउने कोसिस भएकै छ। उदाहरणको लागि कोभिड-१९ को बेला यदि स्थानीय तहको सहयोग हुन्थेन भने धेरै मानिस अलपत्र हुन्थे, धेरैको ज्यान जान सक्थ्यो। त्यसमा आमचोक पनि अछुतो हुन्न थियो। त्यो बेला झन्डै एक हजार चार सय जना काठमाडौँ, धरान, बिराटनगर, ईटहरी, पोखरा लगायत स्थानमा काम गरेर बस्नुहुने आमचोकका नागरिकहरूलाई एक महिना पुग्ने राहत स्वरूप रासनपानी उपलब्ध गराईएको कुरा सम्मानित यस सभामा स्मरण गर्न चाहन्छु। Quarantine Centre, Isolation centre र Holding centre व्यवस्थापनको कथा छुट्टै पिडादायक थियो। सायदै एकाधले रोग लुकाएर वसे बाहेक यस पालिकामा आइ खसेको आमा दिदी बहिनीहरूको निरन्तर निःशुल्क उपचार भईनै रहेको छ। जेष्ठ तथा अशक्त नागरिकहरूलाई पुर्याएको

विशिष्ट सेवा पनि कम महत्वको छैन। चाहे गाउँ टोल आगनिमा सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभुत गराएको होस, चाहे नागरिकता लगायत कागज पत्र बनाउन सहजीकरण गरेको होस। विपन्न जनता आवास कार्यक्रम मार्फत ३१ जना घरै नभएका नागरिकहरूलाई सुरक्षित घर निर्माण गरिदिएको साथै ३७० जना नागरिकहरूको घरको फुसको छाना हटाई टिनको छाना फेरिदिएको र विपन्न दलित जनता आवास कार्यक्रम मार्फत झन्डै ५० जनाको घर निर्माण भएको कुरा पनि कम महत्वपूर्ण छैन। साथै यस गाउँपालिकामा आवास बिहिन नागरिक संख्या शुन्य हुनुपर्छ। कतै छुट्नु भएको छ भने निरन्तर सुरक्षित आवासको सुनिश्चिता गरिनेछ। किसान बचाउँ अभियान अन्तर्गत किसानहरूले उत्पादन गरेको किवी, सखर, गोलभेडा, ब्रान्डी लगायत वस्तु सङ्कलन गरेर शहरको गल्लीहरूमा पालिका अध्यक्ष-उपाध्यक्षले बेचिहिडेको कथा र कर्मचारी मित्रहरूले किसानहरूको किबी संकलन केन्द्रमा ल्याई जाँड बनाएको कथा पनि कम रोचक छैन। आमचोक गाउँपालिकाको “घ” बर्गका ९३५ घर विपन्न नागरिकहरूलाई आमचोक चिया तथा सहकारी संस्थाको नौ हजारको दरले सेयर खरिद गरिदिई सेयर कायम गरिदिएको कुरा कम महत्वको छैन। स्रोतको अभावको कारण हामीले भने जस्तो गर्न सकेनौं होला तर विगारेनौं लाग्छ। सुशासन, सेवा प्रवाह, सामाजिक न्याय र विकासमा कुनै विचार आस्था र समुदायको नाममा पक्षपात हुनु नहुने कुरालाई सचेततापूर्ण ढंगले ध्यानमा राखियो। अनियमितता र बेथितिलाई सकेसम्म निरुत्साहन नै गरिरह्यौं। कही कतै नियम कानूनका केही सिमाहरू मिचिएको भए ति सबै यस क्षेत्र र यस क्षेत्रका जनताका लागि नै थिए। यो केवल मैले मात्र गरेको होइन। यो त हामी सबैले गरेको हो। तपाईंले पनि गरेको हो। विशेषतः सम्पूर्ण जनप्रतिनिधी साथिहरू, प्रिय कर्मचारी मित्रहरू तथा नागरिकहरूको सहयोग प्रति सीर झुकाई कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु। साच्चै म खुशी र कृतज्ञ छु।

थाहा छ, नागरिकका हामी माथि कैयन प्रश्न छन्। तर हाम्रो पनि नागरिक र सरोकारवाला पक्षसँग केही प्रश्नहरू छन्। सरकारको पक्षबाट भएका प्रयासहरू लाई हामीले कति सहयोग गर्यौं? योजना कार्यान्वयनमा कति ईमान्दार भएर लाग्यौं। हिजो रोपिएका बोट-बिरुवाहरू कस्ता छन् ? वितरण भएका वाखा सुँगुर वाट कति आय आम्दानी गर्यौं? हाम्रा ढाका बुनाईहरू कहा पुगे? हाम्रा होजियारी मेशिन र सुईटर बुनाईहरू कता छन् ? गाँजा र अल्लोको कपडा बुनाई तालिम गर्नुहुने दाजु भाई दिदी बहिनीहरू के गर्दै हुनुहुन्छ ? किवीको परिकार बनाउने तालिम के भयो ? चिया कफीको तालिम र प्रवर्द्धन कस्तो अवस्थामा छ? कोकटी खेती र कपडा उत्पादन कहाँ पुग्यो? बेसार खेती र प्रशोधन के हुदैछ? मुढा तथा वेतवाँसका तालिम कहाँ छ? हाम्रा उत्पादित कपडा, डल्ले सावुन, अचार, भुजिया, चिप्स, मुढा, जुस, बेसार, सक्खर, जैविक विषादी र कम्पोष्ट मलहरूले कतिको बजार पाईरहेका छन् ? के यि सामानहरूको उत्पादनमा निरन्तरता रहेको छ? यहाँवाट हामी स्वरोजगार बन्न सक्छौ ? त्यसै गरी बाखा पालन, बङ्गुर पालन, मौरी पालन, होटल व्यवसाय तथा परिकार बनाउने तालिम र ब्युटी पार्लर तालिमहरूवाट हामी कति उद्यमी र स्वरोजगार बन्यौ ? होमस्टे तालिमले होमस्टे व्यवसायी बन्यौ कि बनेनौ? गाँउपालिकाले दिएको हाउस वाईरिड र ड्राईभिड तालिमवाट कति जना स्वरोजगार बन्न सक्छौ? हामिले पढाएका विद्यार्थीहरूले कसरी पढिरहनु भएको छ, कति जनाले सेवा प्रवेश गर्नु भयो? बिडम्बना यहाँ त जे गरौं भनियो त्यसको उल्टो हुन्छ। जे नगरौं भनियो त्यो गरिन्छ। आफ्नै गाउँ समुदायको विकासमा काम छलन सके ठुलै विजय हासिल गरेको अनुभूती गछौं हामी। आफ्नै कृषि फर्म बनाउन बजेट दियो कमसल र पुरानो खोर बनाएर रकम निकास गर्न खोज्छौ। आफ्नै घरको

छाना फेर्न बजेट दियो कम एम एमको कर्कटपाता ल्याई बढीको फर्जि बिल बनाएर ल्याउछौं। आफु वस्ने घरको गारो नराम्रो र कमसल लगाई प्राविधिकको आँखा छलन पाउँदा जितको महशुस गर्छौं। नियम र पद्धति मिचेर आफ्नो काम कर्तव्य पालना गर्न पाए गर्व गर्छौं हामी। यस्तो किन भईरहेको छ ? यि प्रश्न तपाईंलाई मात्र हैन हामीलाई पनि हो। स्वयम् मलाई पनि हो। म आफैले आफैलाई प्रश्न गर्छु, के यि सबै अर्थहीन र लक्ष्यहीन थिए? तर हैन यी त दृढ संकल्प र लक्ष्यका साथ गरिएका कोशिसहरु हुन्। निराश नवनौ, ईमानदार भएर लागौ, एकदिन न एकदिन सफल हुने नै छौं।

संघीय सरकारले लिएको 'समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली' को राष्ट्रिय लक्ष्य एवम् प्रदेश सरकारले लिएको 'स्वच्छ, सुखी र समुन्नत प्रदेश' को प्रादेशिक लक्ष्यलाई पूर्ण रुपमा आत्मसाथ गर्दै आमचोक गाउँपालिकाले लिएको दीर्घकालीन लक्ष्य 'समृद्ध आमचोक गाउँपालिका; सुखी र सुसंस्कृत आमचोकबासी' लाई पूरा गर्ने लक्ष्यका साथ यस नीति कार्यक्रम तथा बजेट निर्माण गरिएको छ। कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सहकारी, उत्पादन र युवा स्वरोजगारलाई प्रमुख प्राथमिकतामा राखिएको छ भने यस सँगै सडक, सिचाई, उर्जा, पर्यटन र खेलकुदलाई पनि महत्वका साथ राखिएको छ। गरिबी, अशिक्षा, रोग, भोक, पछ्यौटेपना, भ्रष्टाचार, कामछली हामी सबैको दुष्मन हुन्। यिनीहरुको विरुद्धमा डटेर लाग्दै सुशासन, सेवा प्रवाह र सामाजिक न्यायको प्रत्याभूति गराउनु हाम्रो दायित्व हुन जान्छ। विकास, सुशासन र सेवा प्रवाहलाई प्राथमिकतामा राख्दै नेपाल सरकारको दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिसमा सानो टेवा पुर्याउने, आत्मनिर्भर उत्पादनको प्रवर्द्धन गर्ने, गाउँपालिकाको पञ्चवर्षीय आवधिक योजनालाई पछ्याउने, रोजगारी सृजना गर्ने र संविधानमा उल्लेख भएको समाजवाद उन्मुख आर्थिक सामाजिक व्यवस्थाको आधार निर्माण गर्ने कुरा यस नीति कार्यक्रम र बजेटले जोड दिएको छ।

लोकतन्त्रमा चुनाव जनताले सही विचार र सिद्धान्त लिएको राजनीतिक दल र मन पराएको प्रतिनिधी रोज्न पाउने एउटा महत्वपूर्ण अवसर हो। चुनावी प्रक्रिया मार्फत हामी विभिन्न राजनीतिक दलबाट प्रतिनिधित्व गरेर यहाँ आएका छौं। चुनावमा फरक दल र फरक चुनाव चिन्हबाट एउटा प्रक्रिया पुरा गरेर यहाँ आएका छौं। यो स्वभाविक प्रक्रिया हो। हिजो हामीले व्यवस्था फेर्यौं, अब जनताको अवस्था पनि फेर्नु छ। हिजो हामी जस्तो थियौं, जसरी चलयौं त्यो फरक कुरा भयो तर अब राष्ट्र निर्माण, समाज परिवर्तन, विकास र समृद्धिमा व्यक्तिगत स्वार्थ, दलीय स्वार्थ, विशेष क्षेत्र र समुदायगत स्वार्थ भन्दा माथि उठेर लाग्नु आजको आवश्यकता हो। यस महान यात्रामा सम्पूर्ण राजनीतिक दल, नागरिक समाज, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, पत्रकार, उद्योगी व्यवसायी, शिक्षक बुद्धिजीवी, आम अभिभावक, उपभोक्ता, संघ संस्थाहरु उच्छृङ्खल हैन जिम्मेवार बनेर, भ्रष्टाचार हैन सदाचार बनेर, छलछात्र र षडयन्त्र हैन नियमित र पारदर्शी भएर एकताबद्ध ढंगले लाग्नु आजको निर्विकल्प आवश्यकता हो। यसो हुन सके मात्र हाम्रै पालामा हाम्रै जीवनमा हामीले भन्दै गरेको सुखी र समृद्धिमा पुग्न सकिन्छ।

नेपालकै इतिहासमा पहिलो पटक संविधान सभाको निर्वाचन भई जन निर्वाचित संस्था संविधान सभा मार्फत नेपालको संविधान, २०७२ जारी भयो। संविधानले गरेको व्यवस्था अनुसार केन्द्रिकृत एकात्मक राजतन्त्रात्मक राज्य व्यवस्थालाई खारेज गरेर संघात्मक राज्य व्यवस्थाको स्थापना सँगै ७ प्रदेश, ७७ जिल्ला, ७५३ स्थानीय तह, ६७४३ वडामा पुनसंरचना भएको छ। हाम्रो प्रदेशमा १४ वटा जिल्ला, १

महानगरपालिका, २ उपमहानगरपालिका, ५६ नगरपालिका र ७८ गाउँपालिका रहेको छ। विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथा देखी नेपालकै सबैभन्दा होचो भूभाग झापाको केचनाकवल पनि यही प्रदेशमा पर्दछ। सप्तकोशी, अरुण र तमोर नदि यसै प्रदेश र जिल्ला भएर बग्नुले पनि यस प्रदेश जल सम्पदामा सम्भावना बोकेको छ। त्यसै गरेर भोजपुरको राजनीतिक इतिहासमा पृथ्वीनारायण शाहको भौगोलिक एकीकरणको अभियानमा पराजित नभई किरात थुम, गढी/दरबार अन्तिम सम्म वचाउन सफल भएको जिल्ला हो भोजपुर। २००७ सालमा राणा शासन विरुद्ध विगुल बजाई सबैभन्दा पहिला मुक्त भएको जिल्ला, राणा शासन विरुद्ध क्रान्तिका कमाण्डर काठमाण्डौ सिंहदरबार प्रवेश गर्न सफल तथा बेपत्ता पारिएका मुक्ति योद्धा राम प्रसाद राई जन्मिएको जिल्ला, महिला स्वतन्त्रता र सामाजिक न्यायको लागि सामाजिक अभियन्ता अरुण नदिमा त्याग गर्नुहुने योगमाया न्यौपाने जन्मिएको जिल्ला, नेपालको पहिलो जनस्तरको विद्यालयको संस्थापक ब्रम्हाचारी वालागुरु षडानन्द जन्मेको जिल्ला, काठमाडौं बाहिर पहिलो पटक रेडियो नेपाल स्थापना भएको जिल्ला, सबैभन्दा पुरानो ढक/टक (डोली पैसा) छापिने जिल्लाहरु मध्य पुरानो जिल्ला भोजपुरको ९ वटा स्थानीय तह मध्ये आमचोक गाउँपालिका एक हो। भोजपुर जिल्लाको दक्षिणी भेगमा अवस्थित यस गाउँपालिका १८४.८९ वर्ग कि.मी. फैलिएको छ। पूर्वमा हतुवागढी गाउँपालिका, उत्तरमा रामप्रसादराई गाउँपालिका, पश्चिममा जन्तेढुङ्गा गाउँपालिका खोटाङ र दक्षिणमा उदयपुर छोएर बग्ने दुधकोशी सिमाना पर्दछ। गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र, २०७५ अनुसार यहाँको घर धुरी ३,५७७ र जनसंख्या २०,३८० रहेको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८, अनुसार आमचोक गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या १४९६८ जना रहेकोमा गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र, २०८३ अनुसार यहाँको घर धुरी २९९३ र जनसंख्या १५९७२ रहेको छ।

यस गाउँपालिकाको नाम र शब्द उत्पत्तीबारे थुप्रै खाले व्याख्या र विश्लेषण सहितको ऐतिहासिक प्रसंगहरु पाईन्छ। विशेषतः राई वान्तावा भाषी १२ भाई दाजुभाई घुम्दै फिर्दै यस क्षेत्रमा बसोबास गरेको कारण यस क्षेत्रलाई पहिले बाह्रआमचक/बाह्रआमचोक भन्ने गरिन्थ्यो पछि यो नाम अपभ्रंश भई आमचक/आमचोक भन्न थालिएको भन्ने भनाई प्रशस्तै मात्रामा पाईन्छ। आम र चक मिलेर आमचक हुदै अपभ्रंस भई आमचोक भएको यस शब्द राई भाषामा 'आम' को अर्थ तिम्रो र 'चक' को अर्थ नजिक/छेउ भन्ने बुझिन्छ। अझैपनि बृद्ध अग्रजहरुले बाह्रआमचोक नै भन्ने गरेको पाईन्छ। यो क्षेत्रलाई राणाकालीन समयमा आमचोक थुम नामको प्रशासनिक इलाकाको रूपमा मान्ने गरिएको थियो।

यस गाउँपालिका भोजपुर जिल्लाको साविकको ८ वटा गा.वि.स.हरु वासिङथर्पु, यूँ, थिदिङखा, बालंखा, पावला, देवान्टार, दुम्माना र पाङ्चालाई समेटेर दश वटा वडा बनेको छ। जसमध्ये वडा नं.१ -वासिङथर्पु, वडा नं.२ यूँ, वडा नं.३ थिदिङखा, वडा नं.४ बालंखा, वडा नं.५ पावला, वडा नं.६ देवान्टार, वडा नं.७ बसाईगाँउ, वडा नं.८ दिङलापु, वडा नं.९ दुम्माना र वडा नं.१० पाङ्चा रहेको छ। साविकको देवान्टार र दुम्माना गा.वि.स. २/२ वडामा विभाजन भएको छ। जस अन्तर्गत देवान्टार वडा नं. ६ र ७ मा विभाजित भएको छ भने दुम्माना वडा नं. ८ र ९ मा विभाजित भएको छ।

यस गाउँपालिकाको सबैभन्दा उच्च भूभाग वडा नं. २ यूँ को थामडाँडा हो जसको उचाई २४४२ मि. छ भने सबैभन्दा होचो भूभाग वडा नं. ८ दिङलापुको पार्कुवा हो जसको उचाई २०० मि. छ। यहाँको मुख्य बाहुल्यता किराँत राईहरुको छ भने त्यसको साथै क्षेत्री, नेवार, मगर, विश्वकर्मा, शेर्पा, तामाङ, परियार, नेपाली,

भुजेल वाहुन र हायु जातिहरुको वसोवास रहेको छ। भाषिक, धार्मिक, सांस्कृतिक विविधता संगै एकता बोकेको यस गाउँपालिकामा विशेषतः वान्तावा, शेर्पा र मगर भाषा मातृ भाषाको रुपमा बोल्ने गरेको पाईन्छ। यी संगै अन्य भाषालाई पनि संरक्षण सम्बर्द्धन गर्दै बोलिचाली र मातृभाषाको रुपमा प्रयोग र विकास गर्न आवश्यक रहेको छ।

गाउँपालिकाको विकास, समृद्धि र सुशासनका सम्भावना, अवसर र चुनौतीहरु:

१. संभावना र अवसरहरु

१. संविधानतः अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार स्थापना भएर २२ वटा एकल अधिकारका साथै संयुक्त अधिकार क्षेत्र प्राप्त भई बलियो स्थानीय सरकारका रुपमा स्थापित गर्नका लागि सोको अभ्यास तथा प्रयोग हुनु।
२. संविधानको अनुसूची ८ र ९ को अधिनमा रही आफ्नो अधिकार क्षेत्रका विषयमा ऐन, कानून तर्जुमा, योजना तर्जुमा, नीति कार्यक्रम तथा बजेट सञ्चालन गर्ने अधिकारमा प्रष्टता भई सो को अभ्यास हुनु।
३. व्यावस्थापिका, कार्यपालिक र न्यायपालिकाको सेवा भूमिका स्थानिय तहलाई हुनु।
४. यहाँको भूगोल हावापानी माटो अनुसार कृषि र जडिवुटीको प्रचुर संभावना।
५. तराई तथा कोशी प्रदेशका मुख्य शहरहरूसंग जोड्ने सडकहरु तथा दुधकोशीको रानिटार र चुहारमा पक्की पुल निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको।
६. यस गाउँपालिकामा सुन्दर भुगोल, सांस्कृतिक विविधता, ऐतिहासिक धार्मिक स्थलहरु, र सांस्कृतिक तथा रैथाने खाद्य परिकार र भेष-भुषामा विविधता हुनुले पर्यटकीय संभावना उच्च रहनु।
७. चिया वगान बिस्तार मार्फत उत्पादन, रोजगारी, आयआर्जन र पर्यटन विकासको संभावना हुनु।
८. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह र स्वीस सरकारको लागत साझेदारीमा मुन्दुम पदमार्ग निर्माण करिव अन्तिम चरणमा भई पर्यटकिय गतिविधिमा वृद्धि हुने संभावना हुनु।
९. सबै वडाका बस्तीहरु सम्म सडक यातायातको पहुँच हुनु।
१०. खानेपानी तर्फ एक घर एक धारा कार्यक्रम सम्पन्न हुने चरणमा भएकोले सबै घरधुरीमा खानेपानीको पहुँच यसै वर्ष भित्र पुग्ने सम्भावना हुनु।
११. आधारभूत शिक्षा र स्वास्थ्य स्थानिय तहको अधिकार क्षेत्र हुनुले शिक्षामा सुधार गर्न सक्ने संभावना।

२. विद्यमान चुनौतीहरु:

हाम्रा सामु देहाय बमोजिमका चुनौतीहरु रहेका छनः

१. बसाइँसराइको नकारात्मक वृद्धि दरलाई न्युनिकरण गर्नु।
२. अपर्याप्त बजेटबाट जनताका असिमित माग र आवश्यकतालाई पुरा गर्नु।
३. स्थानीय सरकालाई संघ र प्रदेश सरकारको आफ्नो मातहतको इकाइका रुपमा बुझ्ने मानसिकतामा परिवर्तन ल्याउनु।

४. साधनस्रोतको अभावले जनताको अपेक्षा र आफूले प्रतिवद्धता गरे अनुसार दिर्घकालीन महत्व बोकेका ठूला योजनामा लगानी गर्नु र निर्माणाधिन आयोजनालाई स्रोत सुनिश्चित गरी समयमै सम्पन्न गर्नु।
५. गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानीमा वृद्धि गर्नु।
६. आम नागरिकको निराशा र नकारात्मक सोचलाई चिदैँ समाजलाई सकारात्मक दिशातर्फ अगाडी बढाउनु।
७. परम्परागत कृषि प्रणालीलाई व्यवसायिकरण र आधुनिकरण गरी मर्यादित व्यवसायका रूपमा स्थापित गर्नु।
८. वादर लगायत बन्यजन्तुले कृषि क्षेत्रमा पुर्याउने क्षतिलाई न्युनिकरण गर्नु।
९. शिक्षालाई गुणस्तरीय र प्रविधिमैत्री बनाउनु।
१०. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूलाई गाउँमै रोजगार प्रदान गरी उत्पादन सँग जोडनु।
११. निर्माण भएका पूर्वाधारहरूको दिगो व्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भार गर्नु।
१२. दिगो र भरपर्दो विद्युत र सञ्चार सेवाको उपलब्धता गराउनु।
१३. सार्वजनिक प्रयोजनको लागि आवश्यक जग्गा व्यावस्थापन र प्राप्ति गर्नु।
१४. प्राकृतिक स्रोत तथा नदिजन्य पदार्थको सहज र सरल ढंगले उत्खनन र उपयोग गर्नु।
१५. अव्यवस्थित बस्ती विस्तारको क्रम रोक्नु तथा हाल रहेको अव्यवस्थित बस्तीलाई व्यवस्थित र एकिकृत बस्ती विकास गर्नु।
१६. जलवायु उत्थानशिल तथा व्यवहारीक एवम् उपयुक्त भूउपयोग योजना तर्जुमा गरी लागू गर्नु।

३. उद्देश्य

यस नीति कार्यक्रम तथा बजेटको उद्देश्य मुलतः आमचोक गाउँपालिका लाई समृद्ध र विकसित बनाउदै यहाँको नागरिकलाई सुखी र खुशी बनाउने नै हो। स्थानीय विकास, सुशासन, गुणस्तरीय सेवा प्रवाह, कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन, पूर्वाधार विकास, वातावरणीय संरक्षण, विपद व्यवस्थापन, स्थानीय उत्पादन र रोजगारी प्रवर्द्धन गरी सबै खाले अभाव र गरिबीको अन्त्य गर्दै “समृद्ध आमचोक गाउँपालिका; सुखी र सुसंस्कृत आमचोकवासी” भन्ने दीर्घकालीन लक्ष्यलाई साकार पार्ने उद्देश्य रहेको छ।

४. नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरू

नेपालको संविधानमा उल्लिखित मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, स्थानीय तहका एकल तथा साझा अधिकार सूचीका विषयहरू, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले गरेका व्यवस्था र प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने विषयहरू, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, नेपालको सोह्रौँ आवधिक योजना, अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४, संघीय र प्रदेश सरकारले जारी गरेका नीति, कानून तथा मापदण्डहरू, दिगो विकास लक्ष्यका आधार र मार्गचित्र, आमचोक गाउँपालिकाको पञ्चवर्षीय आवधिक योजना, आमचोक गाउँपालिकाको पार्श्व चित्र, आमचोक गाउँपालिकाको सम्पत्ती बर्गिकरण, विकासका अन्तरसम्बन्धित विषयहरू, संघ तथा प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक नीतिहरू, यस गाउँपालिकाले विगत गाउँसभाबाट पारित गरेका नीति तथा कार्यक्रमहरू, चुनावका बेला जनतासँग गरिएका बाचा र प्रतिवद्धता साथै गाउँपालिकाबाट विभिन्न चरणमा नीति कार्यक्रम सम्बन्धमा

गरिएका सर्वपक्षीय छलफल तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रमबाट प्राप्त सुझावलाई आधार मानी यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

५. प्रतिबन्ध/बन्देज गरेका विषयहरू

गाउँपालिकाले पर्यावरणलाई जोगाउन, वातावरणलाई संरक्षण गर्न, प्राकृतिक विपतिलाई न्यूनीकरण गर्न तथा सार्वजनिक सम्पतिको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्ने हेतुले देहायका कार्य गर्न पूर्ण रुपमा प्रतिबन्ध लगाइएको छः

१. खोला नदीहरूमा विषादी र विद्युतीय उपकरण प्रयोग गरी माछा र अन्य जिवहरू मार्न ।
२. वन जंगलमा वा निजी जग्गामा रहेको चिउरी, टिमुर, गुराँस, काफल, लप्सी, ओखर र सिमलको बोट काटन ।
३. गाई, भैसी, बाख्रा, बंगुर लगायत चौपायाहरू चरिचरणका लागि खुल्ला छाड्न ।
४. सामुदायिक वन क्षेत्रमा डढेलो लगाउन ।
५. सडक भत्किने गरी ढुङ्गा गिट्टी बालुवा झिक्न ।
६. आमचोक गाउँपालिकाले आफ्नो र सामुदाय सँगको सहकार्य र सहलगानीमा विस्तार गरिएको आमचोकका विभिन्न स्थानका चिया बगानहरूमा वस्तु चौपाया चरिचरण गराउन ।
७. सार्वजनिक सम्पत्ति, पार्क, संरचनाहरू तोडफोड गर्न र जथाभावी प्रयोग गर्न ।
८. सार्वजनिक सडकमा निजी संरचना निर्माण गर्न, निजा सामान राख्न वा थुपार्न ।
९. सवारी साधन तथा ढुवानी साधन तोकिएको पार्किङस्थल भन्दा अन्य स्थानमा राख्न ।
१०. फोहोर मैला जथाभावी फाल्न ।
११. तोकिएको स्थान भन्दा बाहिर सार्वजनिक स्थलमा पशु चौपाया वध गर्न ।
१२. तोकिएको हाट बजार स्थल भन्दा बाहिर पसल राख्न, अस्थायी टहरा बनाउन र स्टल राख्न ।

६. दण्ड जरिवाना

माथि उल्लेखित गर्न नहुने वा बन्देज गरिएका कार्यहरू गरे गराएमा वडा कार्यालय, टोल विकास संस्था, नगर प्रहरी, नेपाल प्रहरी सँगको समन्वय र सहकार्यमा न्यायिक समितिले उपस्थित गराई रु. १००/- (अक्षरूपी एक सय मात्र) जरिवाना गराई अब देखि यस्तो कार्य गर्दिन/गराउदिन भनि प्रतिवद्धता पत्रमा हस्ताक्षर गर्नु पर्नेछ । हानी नोक्सानी भए सोको मुल्याङ्कन गरेर छुट्टै क्षतिपूर्ति तिर्न पर्नेछ ।

सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

अब म आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को विभिन्न विषयगत एवं क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्दछु ।

१. आर्थिक विकास

१.१ कृषि

१. आमचोक गाउँपालिकाले किवी पकेट कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको हुँदा अब कोशी प्रदेश सरकार सँगको साझेदारीमा नवपर्वतन साझेदारी कोष (IPF) मार्फत यसलाई थप विस्तार गर्दै आमचोक गाउँपालिकालाई किवीको राजधानीको रुपमा स्थापित गरिनेछ ।

२. कृषिजन्य उत्पादनहरूको ब्रान्डिङ गर्ने, प्रशोधन गरी बजारीकरणमा जोड दिइनेछ। आगामी आर्थिक वर्ष भित्र नै किविको जुस उत्पादन गरी ब्रान्डिङ गर्दै बजारीकरण गरिनेछ।
३. वडा नं. १० स्थित घारे सामुदायिक कृषि फर्म सञ्चालनका लागि समुदायमा नै हस्तान्तरण गरी सकिएकोले यसलाई थप व्यवस्थित बनाई प्रभावकारी रूपमा विधान बनाइ सो अनुसार दर्ता गरी निजी सार्वजनिक साझेदारी नीति अनुसार सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
४. घारे सामुदायिक कृषि फर्मलाई सामुदायिक फार्म स्टे (Farm Stay) को रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।
५. एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाइनेछ।
६. हावा पानी र वातावरण अनुसारको फलफुल तथा नगदे वाली उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्दै आर्थिक रूपान्तरणको प्रमुख आधार क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ।
७. शित भण्डार गृह निर्माण कार्य सम्पन्न भइसकेको हुँदा यसको प्रभावकारी सञ्चालनमा ध्यान पुर्याइनेछ।
८. आमचोकको लेकाली भु-भागमा रहेको सार्वजनिक खुल्ला चौरहरूमा चिया बगान बिस्तार गरेर रोजगारी सृजना, पर्यटन विकास र आर्थिक विकास गरिनेछ। साथै निर्माणाधिन आमचोक चिया कारखानालाई निर्माण सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
९. आमचोकको बेशी भू-भागहरूमा कफी खेती बिस्तार गरेर कफी उत्पादन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१०. नीतिगत व्यवस्था गरी सहकारी तथा निजी चिया कृषकहरू मार्फत चिया, कफी बिस्तार र उत्पादन गरी आमचोकबासी जनताहरूलाई उत्पादन, रोजगारी र आय आर्जन संग जोड्ने लक्ष्य राखिएको छ। निजी चिया खेतीको लागि प्रोत्साहन र सहूलियत गरिनेछ।
११. कृषि उपजमा किटनाशक औषधीको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै जैविक विषादी उत्पादन र प्रयोगमा जोड दिइनेछ।
१२. जडिबुटी तथा फलफुल नर्सरीमा आमचोक गाउँपालिका आत्मनिर्भर हुनेछ।
१३. कृषि समूह, कृषि सहकारीहरूलाई थप व्यवस्थित बनाई उत्पादन र रोजगार प्रदायक संस्थाको रूपमा विकास गरिनेछ।
१४. आमचोक कृषि संकलन केन्द्रलाई व्यवस्थित र नीतिगत बनाई सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
१५. आमचोक चिया तथा कफी विकास ऐन, २०८० बमोजिमको आमचोक चिया तथा कफी विकास संस्थालाई व्यवस्थित र नीतिगत बनाई सञ्चालन गरी चिया तथा कफी खेती बिस्तार, प्रशोधन एवम् बजारीकरण गरिनेछ।
१६. आमचोकको लेकाली भुभागमा एक सामुदायिक कृषि फर्म सञ्चालन गरी जडिबुटी, फलफुल र भेडापालन प्रवर्द्धन गर्ने लक्ष्य राखिएको छ। सोका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।
१७. प्राङ्गरिक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
१८. वादर नियन्त्रणका लागि आवश्यक पहल प्रयत्न र नयाँ प्रयोगको अभ्यास गरिनेछ।
१९. तपशिल बमोजिम कृषि पकेट क्षेत्र घोषणा गरि कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
 - वेसार पकेट क्षेत्र - वडा नं. ५, ७, ८, ९, १०

- अदुवा पकेट क्षेत्र - वडा नं. ५, ७, ८, ९, १०
- अलैंची पकेट क्षेत्र - वडा नं. १, २, ३, ४, ६
- किबी पकेट क्षेत्र — वडा नं. १, २, ३, ४, ६
- आँप लिची पकेट क्षेत्र - वडा नं. ८, ९, १०
- एभोकाडो पकेट क्षेत्र - वडा नं. ५, ७, ८, ९, १०
- कागती पकेट क्षेत्र - वडा नं. ५, ६, ७, ९, १०
- चिया पकेट क्षेत्र - वडा नं. १, २, ३, ६
- कफी पकेट क्षेत्र - वडा नं. ४, ५, ६, ७, ८, ९, १०
- अर्माटम टिमुर पकेट क्षेत्र - वडा नं. १, २, ३, ४, ६
- निटिजम टिमुर पकेट क्षेत्र - वडा नं. ५, ७, ८, ९, १०
- लौठसल्ला पकेट क्षेत्र - वडा नं. १, २, ३, ६

१.२ उद्योग तथा वाणिज्य

१. आमचोकवासी नागरिकहरूलाई उद्यमी बनाइ रोजगार र स्वरोजगार वृद्धि गर्ने लक्ष्यका साथ लगानी गर्न चाहने व्यक्ति, कम्पनी र सहकारी संस्थाहरूलाई चिया-कफी उत्पादन प्रशोधन, अल्लो र गाँजाको कपडा उत्पादन, जुस, वाइन उत्पादन कारखाना, रेशम खेती र कपास खेती विस्तार तथा प्रशोधन, वेसार प्रशोधन केन्द्र स्थापना र सञ्चालनका लागि अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. “विदेशमा सिकेको ज्ञान: आमचोकको विकासमा योगदान” भन्ने नाराका साथ विदेशबाट फर्केका युवाहरूलाई सूचीकृत गरी उद्योग, व्यवसाय सञ्चालनका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३. वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरी वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त रेमिटेन्सलाई ब्यावसायिक तथा उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगानी गर्ने वातावरण निर्माण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
४. लघु उद्यम विकास कार्यक्रमसंग सहकार्य गरी लघु उद्यम विकास मोडेलमा नया लघु उद्यमीहरू तयारी गरी उनिहरूको सिप विकास तथा प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ । अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल महिला, दलित तथा वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका व्यक्तिहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
५. पकेट क्षेत्रका रूपमा सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमहरूलाई उत्पादन वृद्धिमा जोड दिइ आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।

१.३ पर्यटन

१. प्राकृतिक रूपले मनोरम स्थलको रूपमा रहेको वडा नं. २ स्थित थामडाडाँमा पदमार्गको थप विस्तार गरी पर्यटकीय हबको रूपमा स्थापित गरिनेछ । यँको बेछुकखामा रहेको दाक्वुडराङ बनस्पती उद्यानलाई थप व्यवस्थित गर्नका लागि संघ र प्रदेश सरकारसंग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ । यसको व्यवस्थित सञ्चालनका लागि सम्बन्धित सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति सँग समन्वय गरिनेछ ।

२. पर्यटन विकासका लागि प्रचार प्रसार गर्ने उद्देश्यले मुन्दुम ट्रेल अल्ट्रा रेस, आमचोक गोर्खा ट्रेल रेस, छोडखा साकेन्वा भलिबल रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता, वडा स्तरीय फुटबल प्रतियोगिता लगायत विविध साहित्यिक तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
३. प्रकृति र संस्कृतिको संयोजनबाट स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकलाई आकर्षित गरिनेछ।
४. पर्यटकको लागि उचित बसोबास र स्थानीय परिकारको खानपानका लागि निजी क्षेत्र, व्यवसायी र स्थानीय समुदायसँग सहकार्य गरी गाँउ क्षेत्रहरूमा होमस्टे/होटल सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।
५. आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन लाई ध्यान दिदै धेन्ताङ थामडाडा पर्यटन स्थल, बालंखा स्थित शहिदहरूको सम्झनामा निर्माण गरिएको शहिद स्मृति पार्क, युँको बेछुक्खा स्थित निर्माण भईरहेको दाक्बुडराङ वनस्पति उद्यान, ऐतिहासिक छोडखा साकेन्वा डाडा, आमचोक चिया बगान, थलथले धेन्ताङ पर्यटन स्थल, बयाङ्ग साकेन्वा पार्क, पाङ्चा सिद्धाथान डाँडा लगायतलाई व्यवस्थित गरिनेछ।
६. आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न ऐतिहासिक छोडखा साकेन्वा पार्क निर्माण र धेन्ताङ थामडाडा पर्यटन पूर्वाधार विकासको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) भईसकेकोले सो अनुसारको कार्यलाई अगाडि बढाउन प्रदेश तथा संघीय सरकारसँगको सहकार्यलाई जोड दिइनेछ।
७. धार्मिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक रूपमा महत्वपूर्ण स्थलका रूपमा रहेका सम्पदाहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्दै आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको आगमनमा वृद्धि गराइनेछ।

१.४ सहकारी

१. कम्तिमा एक वडा एक सहकारी स्थापना तथा सञ्चालनका लागि प्रयत्न गरिनेछ।
२. वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै सहकारीलाई रोजगारी र उद्यम सँग जोडने काम गरिनेछ।
३. बचत तथा ऋणको कारोबार गर्ने सहकारीको जोखिम व्यवस्थापनका लागि सचेतना कार्यक्रम सहित अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गरिनेछ।
४. उत्पादनमूलक सहकारीहरूलाई प्रोत्साहन तथा अनुदानको रूपमा सहयोग उपलब्ध गराइनेछ।
५. सानो सानो पूँजी संकलन गरी उत्पादनशिल क्षेत्रमा परिचालन गर्न र स्वरोजगारका अवसर श्रृजना गरी गरिबी न्यूनिकरण गर्ने योजनालाई प्राथमिकता दिइनेछ।
६. गाँउपालिका भित्र सञ्चालित बैंक तथा वित्तिय क्षेत्रलाई सामाजिक उत्तरदायित्व बहन गराई यस क्षेत्रको विकासमा उपयोग गरिनेछ।
७. सहकारीको माध्यमबाट ऋण उपलब्ध गराई बिपन्न जनताहरूको आय आम्दानीमा वृद्धि गरिनुको साथै आमचोक गाँउपालिकामा सञ्चालित सहकारीलाई सक्रिय र सक्षम बनाउन "सहकारी ऋण कोष" मार्फत सहकारीहरूलाई लगानी प्रवाह गरिदै आएकोलाई यस वर्ष स्थगन गरिएको छ।
८. गरिबी निवारण कोष मार्फत समुहहरूलाई प्राप्त अनुदान रकमलाई कार्यविधि बमोजिम सहकारी मार्फत संचालन गरिनेछ।
९. यस गाउँपालिकामा बाह्य वित्तीय संस्थाहरूको लगानीमा चक्रिय व्याज प्रणालीको कारण ऋणीहरू मारमा परिरहेको र यहाँको स्थानीय पूँजी पलायन हुने विद्यमान अवस्थालाई ध्यानमा राखेर बाह्य वित्तीय संस्थाहरू भन्दा सरल व्याज दरमा कारोबार गर्ने गरी सहकारीहरूलाई प्रवर्द्धन गर्ने उपयुक्त नीति अवलम्बन गरिनेछ।

१०. सहकारी संस्थाहरूलाई बहुउत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणतर्फ उन्मुख गराउन ती संस्थाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्दै लगिनेछ।

१.५ रोजगारी

१. राष्ट्रिय रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रमको वजेटलाई गाउँपालिकासंगको साझेदारीमा कृषि, उत्पादन र विकासमा लगाइनेछ।
२. व्यवसायिक कृषि कार्यक्रम, साना उद्योग, पर्यटन उद्योग, उत्पादनमुखी कार्यक्रम मार्फत युवालाई रोजगारी प्रदान गर्ने प्रयास गरिनेछ।
३. महिलाहरूलाई सिप विकास र आय आर्जन कार्यक्रम मार्फत प्रत्येक वर्ष रोजगारिको अवसर प्रदान गर्दै लगिने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
४. युवा स्वरोजगारलाई विशेष प्राथमिकतामा राखेर अधिकतम कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
५. वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, व्यवस्थित र मर्यादित बनाउन वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहने इच्छुक युवाहरूलाई लक्षित गरी जनचेतनामुलक तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
६. सामी कार्यक्रम अन्तरगत मनोसामाजिक परामर्शकर्ता परिचालन गरी वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका तथा रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरू र आम समुदायस्तरमा वैदेशिक रोजगारीबाट सिर्जित हुनसक्ने मनोसामाजिक समस्या समाधान गर्न मनोसामाजिक परामर्श सेवा तथा सूचना प्रवाह कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
७. श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा गएका श्रमिक तथा उनिहरूको परिवारले प्राप्त गर्ने विभिन्न कल्याणकारी सेवाहरू जस्तै उद्धार, खोजतलास, आर्थिक सहायता तथा वैदेशिक रोजगारीका क्रममा अभिभावक गुमाएका बालबालिकाका लागी सन्तति छात्रवृत्ति लगायतका सेवाहरूमा पहुँच सुनिश्चित गर्न आवश्यक सहजीकरण गरिनेछ।
८. वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकहरूको श्रम स्वीकृती प्रक्रियामा आवश्यक सहजीकरण तथा परामर्श सेवा प्रदान गरिनेछ।
९. वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका जनशक्ति तथा संगठित युवा शक्तिले आर्जन गरेको सिप, ज्ञान, संस्कृति तथा साधन श्रोतलाई उद्यमशिलता, स्वरोजगार र व्यवसायीक कार्य मार्फत उत्पादनशिल क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।
१०. गरिब तथा विपन्न नागरिक पहिचान गरी सामुदायिक पूर्वाधार निर्माण, मर्मत तथा व्यवस्थापनमा प्राथमिकता साथ रोजगारी प्रदान गरिनेछ।
११. 'श्रमको सम्मान हाम्रो अभियान' भन्ने राष्ट्रिय नीति अनुरूप श्रम प्रतिको सकारात्मक धारणाको विकास गरी समान कामको लागि समान पारिश्रमिकको व्यवस्था गरिनेछ।
१२. मानव श्रमबाट संचालित योजनालाई प्राथमिकता दिई बेरोजगार सूचीबाट काम गराई न्युनतम रोजगारीको अवसर दिईनेछ। राष्ट्रिय रोजगार पर्ववर्द्धन कार्यक्रमबाट न्युनतम रोजगारी सिर्जना, सिप

विकास, उद्यमशिलता प्रवर्द्धन र पुनःएकिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी विपन्न तथा बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई सिप, उद्यमशिलता, उत्पादन र रोजगारीमा प्रवाहित गरिनेछ।

१३. "महिनाको पहिलो शनिबार, गाउँ गाउँमा श्रमदान" भन्ने नारालाई स्थापित गरी सबै टोल विकास संस्थाहरू मार्फत वडाहरूको सक्रियतामा महिनाको पहिलो शनिबार श्रमदान अनिवार्य गरिनेछ। जसमा गाउँपालिकाको सक्रिय भूमिका र सहभागिता रहनेछ।

२. सामाजिक विकास

२.१ शिक्षा

१. शैक्षिक सुधारका लागि विज्ञ तथा प्राविधिक दक्षता प्राप्त व्यक्ति/संस्था सँग परामर्श सेवा करार गरी वर्ष भरी सबै विद्यालयहरूमा शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक, व्यवस्थापन तथा सरोकार पक्ष लाई प्रशिक्षण तथा अभिमुखिकरण र उत्प्रेरणा कक्षा सञ्चालन गरिनेछ।
२. शैक्षिक क्यालेण्डर र विद्यालय सुधार योजना निर्माण गराई योजना अनुरूप विद्यालयहरूलाई काम गराउँदै विद्यालय तथा शैक्षिक सुधार गरिनेछ।
३. विद्यालय शिक्षामा अभिभावकको प्रत्यक्ष संलग्नता रहने हुँदा शिक्षाको गुणस्तर सुधारका लागि अभिभावक भेला गराई अभिभावक शिक्षा चलाईनेछ।
४. बालंखा स्थित चण्डेश्वर मा.वि. लाई स्तरोन्नती गरी उच्च शिक्षा पठन-पाठन गर्न गराउन क्याम्पस सञ्चालन गर्न संघ र प्रदेश सरकार सँग पहल गरिनेछ।
५. सामुदायिक विद्यालयहरूमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपातमा विषयगत दरबन्दी मिलान तथा काज सुरुवा मार्फत विद्यालयको समस्याको व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ।
६. सामुदायिक विद्यालयका प्र.अ. हरूलाई दिईदै गरेको प्र.अ. भत्तामा प्रोत्साहन स्वरूप थप गरेर मासिक रु. १०००/- (०-३ कक्षा), रु. १२००/- (०-८ कक्षा) र रु. १५००/- (०-१२ कक्षा) दिईने छ।
७. आमचोक गाउँपालिकाका पालिका शिक्षक/शिक्षिकाहरूको सेवा सुविधा मासिक रु. दुई हजारको दरले वृद्धि गरिनेछ।
८. संघ र प्रदेश अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक शिक्षिकाहरूलाई अन्य थप सेवा सुविधाको व्यवस्था नभएको हुँदा त्यस्तो नभए सम्मकालागि प्रोत्साहन स्वरूप मासिक रु. पाँच हजारको दरले प्रोत्साहन खर्च उपलब्ध गराईने छ।
९. शैक्षिक उत्कृष्टता हासिल गर्ने विद्यालय, शिक्षक र विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गर्ने र शैक्षिक गुणस्तर न्यून भएका विद्यालयहरूलाई गुणस्तर वृद्धिमा जोड गरिनेछ।
१०. दिवा खाजा अनिवार्य रूपमा जडफुड रहित स्थानीय उत्पादित परिकारको हुनेछ।
११. गुणस्तरीय शिक्षाको लागि विद्यालय व्यवस्थापन समिति, विद्यालय प्रशासन, अभिभावक, शिक्षक र विद्यार्थीहरूसँग निरन्तर छलफल र विमर्श गरिनेछ।
१२. गाउँपालिकाबाट व्यवस्थापन भएका निजी शिक्षकहरूलाई दरबन्दी थप नभएसम्म शैक्षिक संस्थाहरूलाई सहायता कार्यक्रम मार्फत निरन्तरता दिईनेछ। यसलाई आवश्यकताको आधारमा घटाउँदै लगिनेछ।

१३. गाउँपालिकाले दिदै आएको विद्यालय कर्मचारीहरुको सेवा सुविधालाई निरन्तरता दिइनेछ।
१४. विद्यालय सँग अभिभावक कार्यक्रम सञ्चालन गरेर प्रत्येक महिनामा एक पटक अभिभावक भेला गराई अभिभावक सचेतना कार्यक्रम गरिनेछ। यो कार्यक्रम शुक्रबारको अतिरिक्त क्रियाकलाप मै समायोजन गरिनेछ वा विदाको दिनलाई सदुपयोग गरिनेछ।
१५. विद्यालय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण सुचक-२०८३ अनुसार नियमित रूपमा विद्यालय अनुगमन गरी विद्यालयको वास्तविक अवस्था र समस्या पहिचान गरेर विद्यालय सुधार गरिनेछ।
१६. गाउँपालिकाले चण्डेश्वर माध्यमिक विद्यालय बालंखालाई २०७४ साल मै नमूना विद्यालय घोषणा गरेको हुँदा यस विद्यालयलाई नमूना विद्यालय जस्तै बनाउने कोसिस गरिनेछ। जसको लागि नमूना विद्यालय सुचक स्थानीयकरण गरिनेछ।
१७. छात्रवृत्ति कार्यक्रम मार्फत जेहेनदार विधार्थीहरुलाई प्राविधिक विषय तथा विज्ञान संकाय पठनपाठन गराउने, भोजपुर बहुमुखि क्याम्पसमा अध्ययनरत विधार्थीहरुलाई शुल्क तिरिदिने, लोकसेवा आयोग र शिक्षा सेवा आयोग तयारी कक्षा सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१८. राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन गरिने छ।
१९. सामुदायिक विद्यालयको अब बन्ने टिनको छाना रातो रंगको हुनेछ।

२.२ स्वास्थ्य

१. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई काम प्रति उत्प्रेरित गर्न प्रोत्साहन वापत प्रदान गरिदै आएको मासिक भता रकम रु.२५००।०० लाई निरन्तरता दिइनेछ।
२. गाउँपालिकाभित्र रहेका स्वास्थ्य चौकी, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, खोप क्लिनिक, सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको भूमिकालाई सुदृढ बनाउँदै स्वास्थ्य सेवाको पहुँच र गुणस्तरमा अभिवृद्धि गरिनेछ।
३. गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण स्वास्थ्य चौकी, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई तथा आमचोक जनसेवा आधारभूत अस्पतालमा क्रमशः न्यूनतम सेवा मापदण्ड (MSS) कार्यान्वयन गर्दै गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गरिनेछ।
४. अत्यावश्यक औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्रीको आपूर्ति र जडानको व्यवस्था मिलाइनेछ।
५. आमचोक गाउँपालिकाका नागरिकहरुको मुटु अप्रेसन, मृगौला फेल, क्यान्सर, मस्तिष्कघात भई अप्रेसन र विभिन्न दुर्घटनामा परी पूर्ण प्यारालाइसिस भएका विरामीहरुलाई नागरिक उपचार कोष मार्फत उपचार खर्च रु.१००,०००।- (एक लाख) उपलब्ध गराउँदै आएकोमा सो कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
६. नागरिकलाई घर आगनमा नै स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने लक्ष्यले विशेषज्ञ डाक्टर सहितको स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
७. स्वास्थ्य चौकी अन्तर्गत चलाइएका गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रमको माध्यमबाट ज्येष्ठ नागरिकको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
८. आमचोक जनसेवा आधारभूत अस्पतालमा सञ्चालित स्वास्थ्य प्रयोगशालालाई थप व्यवस्थित गरिनुका साथै आमचोक-९ दुम्माना स्वास्थ्य चौकीको आंशिक ल्याव सेवा लाई निरन्तरता दिइनेछ।

९. सन् २०३५ सम्म क्षयरोग अन्त्य गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्य अनुरूप "क्षयरोग मुक्त आमचोक" अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
 १०. आमचोक जनसेवा आधारभुत अस्पताल व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । गुणस्तरीय एक्स-रे मेसिन जडान गरी स्वास्थ्य सेवालाई सहज बनाईनेछ ।
 ११. आमचोक जनसेवा अस्पतालमा रेविज भ्याक्सिन सेवाको व्यवस्था गरिनेछ ।
 १२. गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई उपलब्ध गराउदै आएको निशुल्क एम्बुलेन्स सेवालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
 १३. "आज स्वास्थ्यमा लगानी, भोली आउछ सुनौलो विहानी" भन्ने नारालाई आत्मसात गरेर "स्वस्थ मानिस, स्वस्थ परिवार, स्वस्थ समाज र स्वस्थ राष्ट्रको अन्तरसम्बन्ध अनुसार नै आमचोक गाउँपालिकाले स्वास्थ्य नीति अवलम्बन गर्ने प्रयास गरिनेछ ।
 १४. नवजात शिशु तथा सुत्केरी आमाको स्वास्थ्य बलियो बनाउन गर्भवती अवस्थामा पोषणयुक्त खाने कुरा तथा नियमित स्वास्थ्य चेकजाँचको व्यवस्था मिलाउनको लागि गर्भवती आमाहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
 १५. प्रजनन अधिकारको सम्मान गर्दै परिवार नियोजन तथा सुरक्षित गर्भपतन सेवामा पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
 १६. नसर्ने रोगको रोकथाम, प्रारम्भिक पहिचान तथा व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
 १७. बालबालिकालाई "पूर्ण खोप सुनिश्चितता" गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
 १८. मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी लाई प्रभावकारी बनाउन स्वास्थ्य भान्साको अवधारणा अनुरूप स्वास्थ्य खानाको प्रयोग गर्न गाउँवासीलाई सुसूचित गर्दै स्वास्थ्य वातावरण र सक्रिय जीवन शैलिको प्रवर्द्धन गर्न एक घर एक करेसावारी, सार्वजनिक पार्क, व्यायाम हल, योगाभ्यास केन्द्रको निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
 १९. आमचोक गाउँपालिका वडा नं. १० स्थित सिद्धथान डाँडामा र आमचोक २ हात्तीगौँडे थामडाँडा क्षेत्रमा योगाभ्यास केन्द्र स्थापना गर्न प्रयत्न गरिनेछ ।
- २.३ खानेपानी तथा सरसफाई**
१. हात्तिपाइले खानेपानी आयोजना (एकघर एकधारा), भिरकोट खानेपानी योजना, बालन खानेपानी योजना र तुम्मा जुके खोला खानेपानी योजनालाई व्यवस्थित सञ्चालन गरी स्वच्छ र पर्याप्त खानेपानी आपूर्ति आमचोक खानेपानी संस्था मार्फत गरिनेछ ।
 २. गाउँपालिका भरिको "खानेपानी विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) बनाई सकिएकोले सो अनुसार सबै घरधुरीहरूमा खानेपानी पुर्याउने लक्ष्य राखिएकोछ ।
 ३. वडा नं. ८ दिडलापु र वडा नं. ९ दुम्मानामा लिफ्टिङ खानेपानी योजनाहरूको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेकोले निकट समयमै खानेपानी आपूर्ति गरी खानेपानी समस्यालाई केही मात्रामा सहज बनाईनेछ ।

४. आमचोक खानेपानी ऐन, २०८० अनुसार स्थापना भएको खानेपानी संस्थाको थप कानून बनाई नियमानुसार दर्ता गरी सञ्चालन गरिनेछ। कानून अनुसार आमचोक गाउँपालिकाको खानेपानी व्यवस्थापन, संचालन, मर्मत-सम्भार, सेवा शुल्क र आपूर्ति यसै संस्था मार्फत गरिनेछ।
५. "स्वच्छ पानी पिउँछौ हामी" भन्ने नाराका साथ आमचोक खानेपानी DPR अनुसार वृहत खानेपानी योजना संचालन गरेर एक घर, एक धारा कार्यक्रमलाई यस वर्ष पूर्णता दिइनेछ।
६. हात्तीपाईले खानेपानी योजना, भिरकोट खानेपानी योजना र बालन खानेपानी योजना मार्फत वडा नं २, ३, ४, ५, ८, ९ र १० नम्बर वडाको अधिकतम घर धुरीमा एक घर एक धारा पुर्याईने अगाडिको लक्ष्यलाई निरन्तरता दिदै यस वर्ष वडा नं ६ को तुम्मा बाराताडलाई एक घर एक धारा नीति अनुसार जुके खोला खानेपानी योजनालाई सञ्चालनमा ल्याईनेछ।

२.४ लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण

२.४.१ महिला

१. सामाजिक अपराध, घरेलु हिंसा, महिला हिंसा न्युनिकरणका लागि अभियान सञ्चालन गरिनेछ।
२. महिलाहरूको आय आर्जन र सिप विकासलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ।
३. महिला माथि हुने सबै किसिमको हिंसा विरुद्ध शून्य सहनशिलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ।
४. हिंसा पीडित तथा प्रभावित महिलाहरूलाई राहत, उद्धार, निशुल्क कानुनी सहायता, मनोसामाजिक परामर्श र सिपमुलक कार्यक्रमको लागि हिंसा निवारण कोष स्थापना गरिनेछ।
५. आपतकालिन सुरक्षा आवास गृहमा राख्नु पर्ने हिंसा पीडित महिला तथा बालबालिकाहरूलाई हिंसा निवारण कोषको रकमबाट व्यवस्थापन गरिनेछ। गाउँपालिकाको मातहत सुरक्षित नागरिक आवास सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ।

२.४.२ बालबालिका

१. "आमचोकको समृद्धि प्रदेशको सान, बालमैत्री घोषणा गाउँपालिकाको अभियान" भन्ने नाराको साथ आमचोकलाई बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्ने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२. आ.व. २०८३/०८४ मा वडा नं. ७ लाई बालमैत्री वडा घोषणा गर्ने र क्रमशः अन्य वडाहरूलाई पनि बालमैत्री वडा बनाउदै आगामी ३ वर्ष भित्र बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्ने नीति लिई सोका लागि आवश्यक कार्य गरिनेछ।
३. गाउँपालिका तथा वडास्तरीय बाल संजाललाई प्रभावकारी रूपमा परिचालन गरिनेछ।
४. बालबालिकाहरूलाई सचेत गराई समाजको मूलधारमा ल्याउन बालबालिका लक्षित कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईएको छ।
५. बालक्लवको संस्थागत विकास गरी बालमैत्री अभियानमा सबै बाल क्लवहरूलाई सक्रिय बनाइनेछ।
६. बालबालिकालाई आफ्नो अन्तरनिहित क्षमताको विकास गर्न प्रत्येक विद्यालयमा खेलकुद कार्यक्रम लगायत अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ।
७. बालविवाह अन्त्य गर्नको लागि सबै सम्बन्धित पक्षहरूलाई समन्वय र परिचालन गरिनेछ।

२.४.३ जेष्ठ नागरिक, आदिवासी जनजाती र अपाङ्गता भएका व्यक्ति

१. जेष्ठ नागरिक र अशक्त व्यक्तिहरूलाई घर-घरमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइनेछ।
२. ७५ वर्ष माथिका वृद्ध आमा बुवाहरूलाई सम्मान स्वरूप जेष्ठ नागरिक परिचय पत्र बनाई आमचोक जनसेवा अस्पतालमा ५० प्रतिशत छुटको व्यवस्था गरिनेछ।
३. आमचोक जनसेवा अस्पतालमा क र ख वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई ५० प्रतिशत, ग र घ वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई २५ प्रतिशत छुट गरिनेछ। यो स्वयम् अपाङ्गता भएको व्यक्तिको हकमा मात्र लागू हुनेछ।
४. 'क' र 'ख' वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू र ७५ वर्ष पुगेका वृद्ध आमा बुवाहरूलाई एम्बुलेन्स सेवामा ५० प्रतिशत छुट उपलब्ध गरिनेछ।
५. देशमा पहिलो पटक वि. सं. २०७४ मा स्थानीय तहको निर्वाचन भई निर्वाचित सम्पूर्ण जनप्रतिनिधीहरूको सेवा सुविधाबाट २% रकम कट्टा गरी हाल सम्म कोषमा राखिएकोले मानवीय परोपकारी भाव र सामाजिक योगदान पुर्याउने लक्ष्यका साथ उक्त रकमबाट आमचोक-४ स्थित छोडखा साकेन्वा बहुसांस्कृतिक संग्राहलय भवन निर्माण गरिनेछ।
६. भाषा, धर्म, संस्कृति, रैथाने वाली तथा परिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिनेछ।
७. भाषा धर्म संस्कृति हाम्रो पहिचान मात्र नभई अमूल्य सम्पती हुन त्यसैले आदिवासी जनजाति लक्षित कार्यक्रमहरूमा भाषा, धर्म, संस्कृतीलाई संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न ध्यान पुर्याइनेछ।
८. सामाजिक तथा आर्थिक रूपले पछाडी परेका समुदाय, शारीरिक रूपले अशक्त व्यक्ति र जेष्ठ नागरिकहरूको समष्टिगत हक र अधिकारलाई सुनिश्चित गर्दै उनिहरूको आत्म स्वाभिमान र पहिचानमा आधारित लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ।
९. जेष्ठ नागरिकको अनुभव, ज्ञान, क्षमता र सिपलाई उपयोग गर्न अन्तरपुस्ता सिप हस्तान्तरण, छलफल र अन्तरकृया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१०. अपाङ्गता भएको व्यक्तिको जीवनयापनको लागि उनिहरूको सहभागीतामा अपाङ्गमैत्री नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ तथा सीप विकास, आयआर्जन र उद्यमशिलता सँग जोडिनेछ।
११. प्रदेश सरकार सामाजिक विकास मन्त्रालय र गाउँपालिकाको साझेदारीमा अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनःस्थापना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

२.४.५ दलित

१. आमचोक गाउँपालिकालाई पूर्ण छुवाछुत मूक्त गाउँपालिका घोषणा २०७८ सालमै गरिसकिएकोले यसलाई व्यावहारमा ल्याउन सबै खाले प्रयत्न गरिने छ।
२. युगौंदेखि सामन्ती एकात्मक राजतन्त्रात्मक राज्य व्यवस्थाले सामाजिक उत्पिडनमा पारेको दलित समुदायका लागि दलित सशक्तिकरण कार्यक्रम मार्फत क्षमता विकास गरिनेछ।
३. ऐतिहासिक कालदेखि दलित तथा सिल्पि समुदायले जीवन निर्वाहको रूपमा अपनाइ आएका परम्परागत पेशालाई व्यवसायिक उद्यमको रूपमा विकास गर्न सहयोग गरिनेछ।

२.४.६ यूवा, खेलकुद तथा कला संस्कृती

१. खेलकुदको विकास गर्न विभिन्न खेलहरूका लागि खेलकुद मैदान लगायतका खेल पूर्वाधार निर्माण, मर्मत सम्भार तथा स्तरोन्नती गरिनेछ।
२. छोड्ना सकेन्वा अन्तर स्थानिय तह भलिबल रनिडशिल्ड प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइनेछ। यस सँगै फुटवल लगायत अन्य खेलकुद विधालाई पनि प्रवर्धन र प्रोत्साहन गरिनेछ।
३. आमचोक, हतुवागढी र रामप्रसादराई गाउँपालिकाको लागत साझेदारीमा आ.व. ०८२/०८३ मा मुन्दुम पदमार्गको प्रवर्धनका लागि हतुवागढीको कोप्चे देखि सकेला गाउँपालिका सम्म ६० किमी दुरीको प्रथम मुन्दुम ट्रेल रेस प्रतियोगिता सञ्चालन भएकोले यस आ.व. ०८३/०८४ मा पनि निरन्तरता दिइनेछ।
४. खेलकुद क्रियाकलापलाई व्यवस्थित एवं प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न खेलकुद विकास समितिलाई सक्रिय बनाइनेछ।
५. खेल क्षेत्रको माध्यमबाट राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय प्रतिनिधित्व गर्ने खेलाडी तथा खेलकुदको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउने खेलाडीहरूलाई सम्मान तथा प्रोत्साहनलाई निरन्तरता दिइनेछ।
६. दुर्व्यसनमा परेका युवाहरूलाई निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक कार्यक्रमहरू मार्फत दुर्व्यसन मुक्त गराई समाजमा पुनःस्थापनाको प्रबन्ध मिलाइनेछ।
७. गाउँपालिका भित्र रहेका ऐतिहासिक एवं पुरातात्विक मठ मन्दिर, पाटी पौवा, सत्तल, कुवा, पधेरा, ढुङ्गेधारा आदिको संरक्षण, सम्बर्द्धन र मर्मत सम्भार गरिनेछ।
८. गाउँपालिका भित्र आयोजना हुने महोत्सवहरूमा विविध जातीय भेषभुषा, कला साहित्य, संगित लगायतको झाँकी सहित प्रदर्शन गर्ने अभ्यास गरिनेछ।

३ पूर्वाधार विकास

३.१ सडक तथा पुल

१. पाङ्चा रानिटार बालंखा युँ नागी चखेवा सडक, बालंखा-बयाङ-घोडेटार सडक, दुम्माना दिङ्लापु हैखराङ सडक, बालंखा-युँ-भोजपुर सडक, बयाङ पावला आमबोटे दुम्माना सडक, देवान्टार बसाईगाउँ दुम्ने हैखराङ सडकलाई प्राथमिकतामा राखी स्तरोन्नती तथा कालोपत्रेका लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकार सँग माग प्रस्ताव गरिनेछ।
२. सडक गुरु योजना तयार गरी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सडकहरू वर्गीकरण गरिनेछ र सोही अनुसार सडकको क्षेत्राधिकार तोकि वर्गीकरण अनुसार स्तरोन्नती गर्दै लगिनेछ।
३. गाउँपालिकाको वडा देखी केन्द्रसम्म र गाउँपालिका देखी अन्य छिमेकी गाउँपालिकासँग जोडिएका मुख्य सडक हिउँद-वर्षा बाह्रै महिना आवागमन हुन सक्ने गरी सडकको स्तरोन्नती गरिनेछ। जसको लागि गाउँपालिकामा रहेका स्काभेटर तथा व्याकहो लोडर मेसिनको प्रयोगलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ।
४. धिन्ताङ थामडाँडा भञ्ज्याङखर्क जन्तेढुङ्गा सडकलाई पर्यटन सडक घोषणा गरिएको छ।
५. जथाभावी नयाँ सडक खन्ने कार्य बन्द गरिनेछ। नयाँ सडक खन्न आवश्यक परे निर्णय गरेर मात्र खनिनेछ।

६. आमचोक गाउँपालिकाको सबै सडकहरूको स्थिति विवरण प्रतिवेदन तथा सडक वर्गिकरण तयार गरिनेछ।
७. गाउँपालिकाको एक्सकाभेटर मेसिन र ब्याकहो लोडर मेसिन द्वारा सडक मर्मत तथा स्तरउन्नति गरिनेछ सोका लागि आवश्यक ईन्धन खरिदमा रकम विनियोजन गरिएकोछ।
८. तराई सँग जोडने सडक, वडा जोड्ने सडक, छिमेकी पालिका र सदरमुकाम जोड्ने सडक, प्राकृतिक स्रोत, खानी, धार्मिक, पर्यटन, व्यापारिक र घना वस्तिको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिने निम्न सडकहरू यस गाउँपालिकाको महत्वपूर्ण सडक मानिनेछ।
 - रानिटार पाङ्चा नागी चखेवा सडक
 - थिदिङखा बयाङ्ग घोरेटार सडक
 - दुम्माना दिङलापु हैखराङ एखुवाखोला सडक
 - बयाङ्ग बसाईगाउँ डुम्रे एखुवाखोला हैखराङ सडक
 - बयाङ्ग पावला आम्बोटे दुम्माना सडक
 - धिन्ताङ गुम्बा भन्ज्याङखर्क सडक
 - चिउरी भन्ज्याङ्ग घारे धारापानी सडक
 - युँ वतासे वासिङथर्पु पानबाक्ला सडक
 - दावुराङ्ग लाप्चे भन्ज्याङखर्क सडक
 - भिमेश्वरी थिदिङखा महादेवथान वाशिङथर्पु सडक
 - पावला खालिङभन्ज्याङ वारङखोला खूम्तिङ बालंखा सडक
 - बालंखा सामाराङ चुमाराङ पसलभन्ज्याङ सडक
 - दुम्माना जोगेपत्थर तोयम्पा किनुवा सडक
 - बयाङ्ग कावाखोला बासिखोरा सडक
 - बयाङ्ग बेनाहाङ छाप्माखोला बासिखोरा सडक
 - साईलाम भन्ज्याङ सागुरि पावाला सडक

३.२ सिंचाई

१. साना तथा मझौला सिंचाइ योजना सञ्चालन गरी गाउँक्षेत्रका उर्वर भूमिलाई सिंचित गरी कृषि उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ।
२. संघ, प्रदेश, स्थानिय सरकार र स्विस सरकार सँगको साझेदारीमा निर्माण सम्पन्न भएको १२ वटा साना सिंचाई संस्थाहरू लाई नियमित नविकरण र अधावधिक गराई नियमित वचत, सिंचाई संरचनाको मर्मत संभार र कृषि उत्पादनमा सक्रिय गराईने छ। यसका लागि सबै संस्थाहरूलाई विउ पुँजि अनुदान उपलब्ध गरिनेछ।
३. वोखिमटार, जोगेपत्थर, किनुवा, हैखराङमा लिफ्टिङ सिंचाइ योजना संचालनका लागि संघ प्रदेश सरकार सँग बजेटको लागि पहल गरिनेछ।

३.३ भवन तथा सहरी विकास

१. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन आर्थिक वर्ष २०८३।०८४ भित्र नै सम्पन्न गरी उक्त भवनबाट सहज सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
२. एकिकृत वस्ती तथा वजार विस्तार योजना अनुसार केही भवनहरू निर्माण गरी सार्वजनिक एवम् व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग गरिनेछ जसबाट गाउँपालिकाको खर्च कटौती र आन्तरिक आम्दानी वृद्धि गरिनेछ।
३. कृषिउपज कारखाना, स्वास्थ्य संस्था र विद्यालय भवन निर्माण तथा मर्मत कार्यलाई प्राथमिकताका आधारमा क्रमशः अगाडी बढाइनेछ।
४. भवन संहिता लागू गरी भवन निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ।
५. यस गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुँदै आएको विपन्न नागरिक आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
६. विगत वर्षहरूमा वडा नं. १, ६, ७, ८, १० को वडा कार्यालय भवन निर्माण भईसकेको छ। यस आ.व. भित्र वडा नं. २ र ३ को कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न गरी सहज सेवा प्रवाह गरिनेछ।
७. आमचोक गाउँपालिकामा बन्ने घरहरू भूकम्प प्रतिरोधी र सडक क्षेत्र मापदण्ड अनुसार हुनु पर्नेछ साथै टिनको छानो निलो रङ्गको लगाई सुन्दर र आकर्षक गाउँ निर्माणको लागि सबैमा अपिल र प्रस्ताव गरिनेछ।

३.४ सूचना तथा सञ्चार

१. सेवा प्रवाहलाई चुस्त, पारदर्शी र छिटो बनाउन अनलाइन प्रणाली, डिजिटल भुक्तानी र ई-गभर्नेन्स (e-Governance) को अवधारणालाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।
२. गाउँपालिकाको डिजिटल तथ्याङ्कहरूको सुरक्षा र व्यवस्थापनका लागि स्थानीय स्तरमै सुरक्षित 'मिनी डाटा सेन्टर' स्थापना गरिने तथा डिजिटल प्रणालीको निरन्तर मर्मत र स्तरोन्नति गरिनेछ।
३. गाउँपालिकाको नेटवर्क, वेबसाइट र डिजिटल डाटालाई ह्याकिड तथा मालवेयरबाट जोगाउन अत्याधुनिक फायरवाल, इन्क्रिप्सन र सुरक्षा प्रोटोकलहरूको अनिवार्य प्रयोग गरिनेछ।
४. गाउँपालिकामा प्रशासकीय कार्यदक्षता बढाउन र सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउन कृत्रिम बौद्धिकता (AI) को नैतिक प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्ने र यसको सम्भावित जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक गृहकार्य गर्ने।
५. डिजिटल युगमा समुदायलाई सुरक्षित राख्न विद्यालय, टोल विकास समिति र सार्वजनिक स्थलहरूमा साइबर अपराधबाट बच्ने उपायहरू र अनलाइन सुरक्षित व्यवहारबारे सचेतना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने।
६. प्रविधिमा सबैको पहुँच पुऱ्याउन जनप्रतिनिधि कर्मचारी एवम् नागरिकहरूलाई आधारभूत डिजिटल साक्षरता प्रदान गर्ने र लक्षित वर्गलाई प्रविधि मार्फत सेवा लिन सक्ने बनाउने।

४ वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद व्यवस्थापन

क) वातावरण संरक्षण

१. सामुदायिक वन तथा निजी क्षेत्रमा रहेको गुराँसको बोट र फल फल्ने काफलको बोट, चिउरीको बोट, टिमुको बोट काट्न बन्देज गरिएको छ। जसको लागि जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
२. वातावरण तथा प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र सदुपयोगको नीति अनुरूप स्विकृत IEE प्रतिवेदन अनुसार ढुङ्गा गिटी बालुवाको ठेक्का गरी पालिकाको आन्तरिक आम्दानी वृद्धि गर्नका साथै निर्माण संरचनामा गुणस्तरीयता कायम गरिनेछ।
३. एक घर एक करेसावारी र एक घर एक फुलवारी निर्माणमा प्रोत्साहन गर्दै सुन्दर र स्वास्थ्य घर परिवार निर्माणमा जोड गरिनेछ। सोका लागि प्रोत्साहन र सचेतना कार्यक्रम सञ्चाल गरिनेछ।

ख) जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन

१. जलवायु परिवर्तनका असरलाई न्यूनीकरण गर्न आयोजना छनौट तथा निर्माण कार्य वातावरणमैत्री हुनेछ। प्राकृतिक स्रोतहरू, जलाधार क्षेत्रहरू, वन जंगलका क्षेत्रहरूको संरक्षणमा विशेष ध्यान दिइनेछ।
२. विपदजन्य घटनाको जोखिममा रहेका क्षेत्रहरूको पहिचान एवं लगत संकलन गरी जोखिम नक्साङ्कन गरिनेछ।
३. गाउँपालिका तथा वडामा रहेका विपद व्यवस्थापन समितिलाई क्रियाशिल बनाइनेछ। विपदको पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनःस्थापनालाई प्रभावकारी बनाउन नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, सुरक्षा निकाय, राजनीतिक दल लगायत सरोकारवालाहरू सँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ।
४. खानेपानी मुहान क्षेत्रमा वस्ती विस्तार, कलकारखाना स्थापना र पशुपालन लाई बन्देज गरिनेछ।
५. दाक्वुडराङ बस्ती उद्यानको संरचनाहरूलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ साथै यस उद्यान सञ्चालनका लागि गाउँपालिकाले सम्बन्धित पक्ष सँग समन्वय र सम्झौता गर्नेछ।
६. विपदजन्य घटनाबाट पिडीत घरपरिवारलाई राहत दिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

ग) फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थान

१. घरबाट उत्पादित फोहरलाई कुहिने र नकुहिने छुट्याउने र सोही बमोजिम नै फोहरमैलालाई व्यवस्थापन गरिनेछ।
२. यस आमचोक गाउँपालिकाको घनाबस्ती तथा बजार क्षेत्रहरू बालंखा बजार, बयाङ बजार, युँ भिमाचोक, दिङ्लापु तृतिया बजार र दुम्माना बजारको फोहरमैला तोकिएको ल्याण्डफिल्ड साईडमा कुहिने र नकुहिने फोहर छुट्टाछुट्टै व्यवस्थापन गरिनेछ। अन्य गाउँ वस्तीबाट निस्केको फोहोर मैलालाई पनि स्थानियवासीको सक्रियता र सहभागितामा, आवश्यक परे गाउँपालिकाको सहयोगमा पनि उचित व्यवस्थापन गरिनेछ।
३. टोल विकास संस्था र सामाजिक संघ संस्थाहरू सँग फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहकार्यको नीति लिइनेछ।

४. अस्पतालजन्य फोहोरलाई व्यवस्थित तुल्याउन सम्बन्धित निकायहरूलाई पूर्ण रुपमा जिम्मेवार बनाइनेछ। जथाभावी फोहोर फाल्ने र फोहोर गर्ने व्यक्तिलाई जरिवाना तथा अन्य दण्ड सजाय गर्ने नीति लिइनेछ।

५. सुशासन, संस्थागत क्षमता विकास तथा सार्वजनिक सेवा सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रम:

१. कर्मचारीको क्षमता विकास गर्दै कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवालाई प्रभावकारी रुपमा प्रवाह गरिनेछ।
२. सार्वजनिक सेवाप्रवाहलाई स्वच्छ, निष्पक्ष, पारदर्शी र जनउत्तरदायी बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण जस्ता क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ।
३. गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (O & M Survey) तयार गरी नगर प्रहरीको दरबन्दी समेत कायम गरी कर्मचारी प्रशासनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।
४. गाउँपालिका भित्रका सरकारी जग्गाहरूको खोजी पहिचान तथा अध्ययन गरी व्यवस्थित ढंगले अभिलेख राखिनेछ।
५. गाउँपालिकामा निर्माण भएका सडकहरूको नक्सा तथा रेखांकन छुट्याई जग्गादाता नागरिकहरूलाई सडकले चर्चेको जग्गाको समेत मालपोत कर तिर्नु पर्ने अवस्थाबाट छुटकारा गरिनेछ।
६. भु-उपयोग नीति र जग्गा वर्गिकरणलाई पालना र कार्यन्वयन गरिनेछ।
७. घर नक्सा सम्बन्धी कार्यविधि बनाई अब बन्ने घरहरू मापदण्ड अनुसार कायम गरिनेछ।
८. सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई बैंक सँग समन्वय गरी वडा बाट नै वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
९. आधारभूत वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति र गुणस्तर कायम गर्न नियमित रुपमा बजार अनुगमन गर्ने र यस्तो अनुगमनमा उपभोक्ताहरूलाई समेत संलग्न गराइनेछ।
१०. आमचोक गाउँपालिकाको गाउँ पार्श्वचित्र -२०८३ (दोस्रो अद्यावधिक) लाई नीति कार्यक्रम र योजना निर्माणको एउटा आधार मानिनेछ।
११. आमचोक गाउँपालिकामा गठन तथा दर्ता भएका टोल विकास संस्थाहरूलाई दीगो र सक्रिय बनाइनेछ। सोका लागि बिऊ पुजि अनुदान उपलब्ध गराइनेछ।
१२. आमचोक गाउँपालिकाको सबै घरपरिवारको सम्पत्ती स्तरीकरण-२०८२ (दोस्रो अद्यावधिक) भई 'क' वर्ग (धनि), 'ख' वर्ग (मध्यम) 'ग' वर्ग (गरीब), 'घ' वर्ग (अति गरिब) पहिचान गरिसकिएकोले सोका आधारमा कमजोर तथा लक्षित वर्गमुखी सुशासन नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१३. मर्मत सम्भार कोष कार्यविधि अनुसार सबै आयोजना बाट २% मर्मत सम्भार कोष कट्टा गरी जम्मा हुन आएको रकमबाट सार्वजनिक संरचना एवम् आयोजनाहरूको मर्मत सम्भार गरिनेछ।
१४. आयोजना बजेटको ३% रकम कन्टिन्जेन्सी कट्टा गरी भैपरी आउने आकस्मिक अवस्थाको व्यवस्थापन गर्न खर्च गरिनेछ।
१५. अनधिकृत रुपमा प्राकृतिक स्रोत साधनको उत्खनन् र प्रयोगलाई पूर्ण रुपमा बन्देज गरिनेछ।

१६. उपभोक्ता समितिबाट हुने जनसहभागिता लाई नियमित र यथार्थपरक बनाइनेछ।
१७. ५ लाख भन्दा माथिको योजनाहरूको होर्डिङ बोर्ड अनिवार्य राख्नु पर्नेछ।
१८. 'गाउँपालिका सँग जनता' कार्यक्रम अन्तर्गत सबै वडाहरू र गाउँपालिकामा सरोकारवालाहरूको उपस्थिति गराई नियमित सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ।
१९. गाउँपालिकाको पेशकी बेरुजुलाई शुन्य बनाउने, नीतिगत बेरुजुलाई न्युन गर्ने र असुलउपर गर्नु पर्ने बेरुजुलाई तुरुन्त असुल गराई आर्थिक तथा प्रशासनिक अनुशासन कायम गरिनेछ।
२०. जग्गा मुल्याङ्कन तथा दररेट व्यवहारिक र तथ्यपरक बनाईदै लगिनेछ।

६. न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र भित्रका विवादहरूको शीघ्र निरुपण गरी प्रभावकारी न्याय सम्पादन गर्न आवश्यक नीति तथा कानूनहरूको प्रबन्ध मिलाइनेछ।
२. न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको ज्ञान, सिप तथा क्षमता अभिवृद्धिका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
३. मेलमिलापकर्ताहरूलाई आवश्यक तालिम साथै न्यायिक विमर्श तथा छलफलका कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइनेछ।
४. सभाबाट हालसम्म निर्माण भएका ऐन कानूनहरूलाई संग्रहित गरी स्थानीय कानून संग्रह प्रकाशन गरिनेछ।
५. नागरिकका संविधान प्रदत्त मौलिक हक तथा मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि सक्रिय भूमिका निर्वाह गरिनेछ।

७. राजस्व तथा आन्तरिक श्रोत परिचालन नीति तथा कार्यक्रम:

१. "करसँग डर हैन भर गरौं" भन्ने अभियान सञ्चालन गरी नियमित रूपमा तिर्नुपर्ने करहरू समयमै बुझाउनका लागि प्रेरित गरिनेछ।
२. करको दर सम्भव भएसम्म न्यूनतम गर्दै करको दायरा विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ। प्रगतिशील कर प्रणाली अवलम्बन गरी नागरिकहरू बिच रहेको असमानता न्यूनीकरण गर्दै लगिनेछ।
३. ढुंगा, गिट्टी बालुवा जस्ता नदीजन्य पदार्थको ठेक्का व्यवस्थापन गरी राजस्व संकलनमा वृद्धि गरिनेछ।
४. करदाताको कर लगतलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्न, करदातालाई कर सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्न डिजिटल कर प्रणाली लागू गरिनेछ।
५. कर कार्यालयबाट प्रदान हुने सेवालाई आन्तरिक राजस्व कार्यालयसँग समन्वय तथा समझदारी (MOU) गरी गाउँपालिकाबाट नै करदाताहरू लाई सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
६. आमचोक गाउँपालिकाको बजार क्षेत्रहरू बालंखा, बयाङ्ग, दुम्माना, युँ भिमाचोक, दिङ्लापु तृतीया बजार क्षेत्रमा फोहोर मैला व्यावस्थापन गरिनेछ साथै सो क्षेत्रका घरधुरीलाई सरसफाई कर लगाइनेछ।
७. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका एक्साकाभेटर, व्याकहो लोडर, ट्रक, ट्रयाक्टर, वस, जिप, पिकअप भेन, टेम्पोलाई सडक मर्मत शुल्क लगाइनेछ।

८. प्रक्रिया पुरा गरेर निकासी हुने वस्तुहरु अलैची, चिराइतो, मजितो, तेजपत्ता, अदुवा, हाडेलसुन, अम्लिसो, बेसार, सखर, टिमुर, लोठसल्ला, सतुवा, किवी, चिया, कफी, उत्तिस-सल्ला वा सो सरहको काठ, खयरको काठ, सालको काठ आदि र पशु जन्य उत्पादित राँगा/भैसी, खसी/वोका, बडगुर, गोरु/गाईमा स्थानीय कर लगाईनेछ।

आमचोक गाउँपालिकाले हाल सम्म गरेका केही महत्वपूर्ण कामहरु:

१. आमचोक गाउँपालिकामा २९ वटा ऐन र नियमावली, कार्यविधि र निर्देशिका ५५ वटा स्वीकृत गरी जम्मा ८४ वटा कानूनहरु स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित ।
२. आमचोक गाउँपालिकाको प्रथम पञ्चवर्षिय योजना निर्माण ।
३. गाउँ पार्श्वचित्र २०८३ (दोस्रो अद्यावधिक) निर्माण ।
४. गरिबी वर्गिकरण २०८२ (दोस्रो अद्यावधिक) स्वीकृत ।
५. आमचोक गाउँपालिकाको सहकारी पार्श्वचित्र निर्माण ।
६. आमचोक गाउँपालिकाको स्थान नामाङ्करण अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन ।
७. आमचोक गाउँपालिकाको जातिय अध्ययन प्रतिवेदन प्रकाशन ।
८. ऐतिहासिक छोडखा साकेन्वा अध्ययन अनुसन्धान प्रतिवेदन प्रकाशन ।
९. प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको ।
१०. “एक घर एक धारा” कार्यक्रम सञ्चालन हुनु ।
११. आमचोक खानेपानी ऐन अनुसार आमचोक खानेपानी विकास संस्था गठन हुनु ।
१२. सबै वडा टोल वस्तीमा सडक सञ्चालनमा भइरहेको अवस्था ।
१३. प्रदेश सरकारको सहयोगमा अति महत्वपूर्ण एखुवा खोला पक्की पुल निर्माण ।
१४. प्रदेश सरकारको सहयोगमा निर्माणाधिन एखुवाखोला चिसापानी पक्की पुल ।
१५. प्रदेश सरकारबाट बुवाखोला महादेवथान पक्की पुल डि.पि.आर सम्पन्न ।
१६. संघीय सरकारको सहयोगमा चुहार पार्कुवा किनुवा सडक कालोपत्रे ।
१७. जल्केनी लिफ्टिङ खानेपानी योजना आमचोक-८ सुचारु ।
१८. १२ वटा साना सिचाई योजना सम्पन्न ।
१९. शहिदहरुको सम्झनामा शहिद पार्क निर्माण ।
२०. ऐतिहासिक पाडुले पोखरी निर्माण ।
२१. कार्यलयले ट्रयाक्टर, ब्याकहो लोडर र एक्साभेटर मेसिन सञ्चालन ।
२२. फिजियो थेरापी, ल्याब र आयुर्वेदिक सेवा सहितको आमचोक जनसेवा अस्पताल सञ्चालन ।
२३. पदमार्गमा आधारित पर्यटन विकास कार्यक्रम अन्तर्गत मुन्दुम पदमार्ग निर्माण ।
२४. थामडाँडा धेनटाङ पर्यटन पूर्वाधार विकास ।
२५. दाक्वुडराङ वनस्पती उद्यान निर्माण ।
२६. सिद्धथान डाँडा पर्यटन पूर्वाधार निर्माण ।
२७. विभिन्न नाम र शिर्षकले १८ वटा साना ठुला सामुदायिक भवन निर्माण ।

२८. एकिकृत वस्ती विकास योजना ठेक्का हुनु।
२९. वेसार उद्योग निर्माण।
३०. महिला लक्षित कुटानी पिसानी मिल स्थापना।
३१. पाँच वटा वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न दुई वटा निर्माण चरणमा हुनु।
३२. चिया, कफी खेती बिस्तार गर्दै उद्योग निर्माण।
३३. शितभण्डार गृह निर्माण।
३४. किवी ब्लक/पकेट कार्यक्रम सञ्चालन।
३५. आमचोक चिया कफी विकास ऐन अनुसार चिया तथा कफी विकास संस्थाको गठन।
३६. किवी प्रशोधन केन्द्र निर्माणका लागि बजेट विनियोजन गरी सोका लागि प्रारम्भिक कार्यको थालनी।
३७. उत्पादन संभावनाको आधारमा सबै वडालाई कृषि पकेट वडा घोषणा।
३८. प्रदेश सरकार सँग नवप्रवर्तन साझेदारी कोष कार्यक्रम सञ्चालन
३९. घारे सामुदायिक कृषि फर्म सञ्चालन।
४०. १० बेडको अस्पताल निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको।
४१. महिला स्वास्थ्य उपचार कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।
४२. ९ वटा प्रसुति सेवा केन्द्र सञ्चालन गरिएको।
४३. स्वास्थ्य भवन करिव करिव आवश्यकता बमोजिम निर्माण सम्पन्न हुनु।
४४. आमचोक वडा नं. ८ हैखराडमा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई स्थापना।
४५. प्रभावकारी एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन हुनु।
४६. ३१ घर विपन्न नागरिकहरूको घर निर्माण र ३७० घर फुसको छाना हटाई टिनको छाना निर्माण सम्पन्न।
४७. विपन्न नागरिक उपचार कोष कार्यविधि स्विकृत।
४८. कृषि क्षेत्रलाई पकेट कार्यक्रमको रूपमा विकास गर्दै अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन।
४९. विपन्न नागरिकहरूलाई आवास बनाईदिने र फुसको छानो विस्थापन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन।
५०. “घ” वर्गको विपन्न जनताहरूलाई सहकारीको सेयर कायम खरिद गरिदिएको।
५१. विशेषज्ञ डाक्टर सहितको स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन।
५२. सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई वडा वडामा वितरण।
५३. सबै विद्यालयको भवन तथा कक्षा कोठा पर्याप्त निर्माण।
५४. सबै मा.वि. हरूमा अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन।
५५. सबै विद्यालयलाई अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालनको लागि सामग्री वितरण।
५६. भोजपुर बहुमुखी क्याम्पसमा अध्ययनरत छात्र/छात्राहरूलाई छात्रवृत्ती कार्यक्रम सञ्चालन।
५७. विज्ञान संकाय र प्राविधिक शिक्षामा छात्रवृत्ती कार्यक्रम सञ्चालन।
५८. लोकसेवा तयारी कक्षा सञ्चालन।
५९. लक्षित वर्ग समुदायलाई सिपमुलक तथा व्यवसायिक तालिम।
६०. ऐतिहासिक छोडखा साकेन्वा रनिडशिल्ड प्रतियोगिता।

६१. वडा नं. ७ मा बाल उद्यान निर्माण सम्पन्न ।

आमचोक गाउँपालिकाको प्रस्तुत यस नीति कार्यक्रम प्रभावकारी कार्यान्वयनमा आमचोकवासी आमा बुवा, दाजु-भाई, दिदी बहिनीहरू, राजनीतिक दल, संघ संस्था, शिक्षक, कर्मचारी वर्ग, सुरक्षा निकाय, व्यवसायी लगायत सम्पूर्णमा सहयोगको अपेक्षा सहित हार्दिक अपिल गर्दछु ।

धन्यवाद, नमस्कार ।